Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...1921 оной ...ын 21-hээ гарана | № 249 (15872) | 1981 оной октябриин 29, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

КРЕМЛЬДЭ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД БОЛОБО

...хойто йеменэй хөөрэлдөөнүүд октябриин 27-до ...льдэ болобо.

...ет талаhаа — КПСС-эй ...й Генеральна секретарь, ...эй Верховно Соведэй ...диумэй Түрүүлэгшэ Л. И. ...нев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй ...дын хэрэгүүдэй министр ... Громыко, КПСС-эй ЦК-... Политбюрогой гэшүүн, ...эй оборонын министр ...тскэ Союзай маршал ... Устинов, СССР-эй Га-...ын экономическа холбоо-... талаар Гүрэнэй комите-... түрүүлэгшэ С. А. Скач-...

...йто йеменэй зүгhөө—Йе-...й Араб Республикын Президент А. А. Салех хөөрэлдөөнүүдые хэбэ.

Политическэ, экономическа, соёлой, мүн бусад hалбаринуудай талаар СССР-эй ба ЙАР-ай хоорондын харилсаанай асуудалнууд, тэрэшэлэн уласхоорондын, түбхын түрүүндэ Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалда хабаатай шухала асуудалнууд хани ёhоной хөөрэлдөөнүүдэй үеэр бүхы талаараа харагдаа.

Хани барисаан тухай 1964 оной договороор үндэhэ hуурииньбатаар табигдаhан. хоёр ороной хоорондын харилсаанай амжалтатайгаар хүгжэжэ байhанда сэдьхэлээ ханаhанаа Л. И. Брежнев, А. А. Салех элирхэйлээд, СССР-эй ба ЙАР-ай арадуудай аша туhада тэрэниие саашаданьбэхижүүлхэ ба үргэдхэхэ хүсэлэнтэй байhан тухайдаа мэдүүлбэ.

Уласхоорондын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ, дэлхэй дээрэхи шахардуу байдалай улам hүжэржэ байhанда hанаата бологоо хоёр тала элирхэйлээ. Буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхэ ябадал болюулха, ядерна дайнай аюул саран зайсуулха, амгалан тайбан байдал батадхахын тула эб найрамдалта бүхы хүсэнүүдэй ажал ябуулгые бүри эдэбхитэй болгохо шухала гэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ.

Хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадагшад Дүтын Зүүн зүгэй байдалда онсо анхарал хандуулаа. Энээнэй саашадаа улам hүжэржэ байhаниинь — Израилиин ба үмэглэн дэмжэдэг империалис хүсэнүүдэй ээрхэг түримхэй политикын үрэ хойшолон болоно гэжэ тэмдэглэгдээ. Дүтын Зүүн зүгэй байдалые бүхы талаарнь ойрын сагаар заhаруулха шухала, хамаатай талануудай, тэрэ тоодо Палестинын арадай гансахан хуулита түлөөлэгшэ болоhон, Палестиные сүлөөлхэ эмүиин хабаадалгатайгаар Дүтын Зүүн зүгэй асуудал зүбшэлхэ уласхоорондын конферэнци зарлабал, бүтэмжэтэй арга олдохо hэн гэжэ тусхайлан тэмдэглэгдэбэ.

Араб гүрэнүүдэй ба арадуудай үндэhэн аша туhануудта зүришэдэг сепаратна үгэсэлгэнүүдэй политикые хоёр тала эрид буруушаана.

1967 ондо эзэмдэгдэhэн бүхы араб нютагуудhаа Израилиин сэрэгүүдые бултыень гаргаhанай, Палестинын араб арадай национальна зайлашагүй эрхэнүүдые, тэрэ тоодо бэеэ даахан өөрын гүрэн тогтоон байгуулха эрхыень бэелүүлhэнэй үндэhөөр, Дүтын Зүүн зүгтэ таарuу. бата бэхи эб найрамдал хангаха гэжэ шиидэнхэй байhанаа эдэнэр лэблан баталба.

Дүтын Зүүн зүгэй гүрэнүүд, тэрэшэлэн дэлхэйн бусад орон нютагууд тушаа муу hанаашалганууд Советскэ Союзда байгаагүй юм, байнашьегүй, Советскэ Союз — бүхы араб арадуудай үнэн бодото, залан сэхэ, сэбэр сэдьхэлтэй ханинь болоно. Араб оронуудай газар дээрэ сэрэгэй баазануудые тогтоохо hанаашалга мэндэ байхагүй. Советскэ Союз нэгэл юумэ — Дүтын Зүүн зүгэй хүршэнэртээ бата бэхи эб найрамдалтай, тэндэхи нютаг оронуудай бүхы гүрэнүүдтэй hайн харилсаатай байхые хүсэнэ.

Уулзалгын дүнгүүд тухай хамтын мэдээсэл хэблэлдэ тунхаглагдаха.

(ТАСС).

ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

...нэй Араб Республи-... Президент Али Абдал-... Салехай хүндэлэлдэ ...эй Верховно Соведэй ...диум болон СССР-эй ...тельство октябриин 27-... Кремлиин Ехэ ордон соо ...а хэбэ.

...энтэй хамта ябаhан ...а гүрэнэй ажал ябуулагшад А. А. Салехтай хамта сайлалгада хабаадалсаа.

Совет талаhаа — Л. И. Брежнев, Д. Ф. Устинов, В. В. Кузнецов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэнэрэй орлогшонор, СССР-эй министрнүүд, СССР-эй Гүрэнэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр, мүн бусад тусхай тушаалтад сайлалгада хабаадалсаhан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев сайлалга дээрэ үгэ хэлэбэ.

Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

...тэ господин Прези-... хүндэтэ йемен ханинар, ...нүхэдүүд!

...й хүндэтэ айлшан— ...нт Али Абдалла Са-... тэрээнтэй хамта ... Йеменэй Араб Рес-... гүрэнэй ажал ...шадые эндэ, Кремль ...маршалжа байhандаа ...баяртайб.

...й оронуудай хоорон-... барисаанай тогтоог-... табя гаран жэл үн-... Тэрэнэй бата бэхи ... «нюусань» юун бэ ... эрхэ сүлөөтэй ба бэеэ ... байдалтай байха, дүлдыданги бэшэ байдалаа хамгаалха талаар арадуудай эрхэнүүдые нариинаар хүндэлхэ гэhэн ленинскэ гол ёhонуүд, али алиинданьашатай туhатай амгалан тайбан харилсаа холбооной гол ёhонууд манай холбоо барисаанай үндэhэ hуурида табигдана.

Хэтэ үеын гээгдэлээ усадхан зайсуулхын, экономико болон соёл культураяа хүгжөөхын, политическэ бэеэ дааhан байдалаа бэхижүүлхын түлөө тэмсэхэдэнь, эдэ гол ёhонуудта үнэн сэхэ совет хүнүүд йемен арадта нүлөө ехэтэй туhаламжа үзүүлнэ.

Уласхоорондын олохон асуудалнуудаар, нэн түрүүн Дүтын Зүүн зүгтэ бата бэхи, үнэн зүб эб найрамдал хангаха асуудалаар манай оронуудай хараа бодолой дүтэрхы байhанда тон баяртайбди. Энэмнай мүнөөнэй эрхэ байдалда илангаяа шухала бшуу.

Ушарынь гэхэдэ, Дүтын Зүүн зүгтэхи түгшүүрил hуларуулагдахаhаа байтагай улам hүжэржэ байhхай. Энээнэй ушар шалтагаанууд эли юм ааб даа. Үндэhэн араб газар нютагууд Израилиин булимтарагшадай дарлалта мүлжэлгэ доро байhаар. Өөhэдын гүрэниие байгуулха арга боломжыень хаhадаг Палестинын араб арадай үндэhэт национальна эрхэнүүд урдынхяараа бэелүүлэглэнэгүй. Энэ районой гүрэнүүдэй аюулгүй ба бэеэ дааhан байдалда улам ехэ аюул тохёолдуулагдана. Гадаада далайн саанахи харгалзагшадайнгаа гүйсэд дэмжэлгэдэ түшэглэhэн Израилиин ээрхэг түримхэйшүүл гутамшаг аашануудаа улам дэбэргэнэ.

США-гай ба Израилиин хоорондохи «стратегическэ харилсаан» гэдэг арабуудта дайн дажар үүдхэнэ, hандарал хохидол, уйдхар гашуудал асарна.

Хёмороо зүришэлдөөе hуларуулхын тула оролдолго хэшээл гаргахын орондо империалистнуудай hанаашалгануудые бэелүүлжэ, тэдэнэй хомхой хоблог ашануудые салхааха гэжэ оролдожо байхаданьямар hайн юумэн болохо hэм даа. Ниимэ политика бэелүүлгэhээ уламжалан, Дундада далайн оршондохи байдал улам шахардуу шанга боложо байна. Египет арадай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахын тула буу шуугаа хангинуулна, Ливиин аюулгүй байдалда хоро хүргэнэ.

Мүнөө империализмын ээрхэг түримхэй хүсэнүүдэй эшэхэ нюургүйгөөр, үбай hэшхэлгүйгөөр бүхы түбиинүүдтэхи гүрэнүүдэй политикые, бүхэли арадуудай хүбии заяае зонхилон хүтэлбэрилхые оролдожо байhан тиимэ үе саг түүхэдэ үшөөл тохёолдоогүй ёhотой гэжэ hананаб.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта).

МОСКВАҺАА МОРДОБО

Йеменэй Араб Республикын Президент Али Абдалла Салех октябриин 28-да Москваhаа мордобо. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй уряалаар тэрэ хани ёhоной албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерэhэн байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Д. Ф. Устинов болон бусад тусхай тушаалтад аэродром дээрэ айлшанаа үдэшэбэ.

(ТАСС).

КОММУНИС ПАРТИИН НАЙДАМТАЙ БА ДАЙШАЛ...Ы ХАЛААН, СОВЕТ ЗАЛУУШУУЛАЙ ТҮРҮҮ ОТРЯД—...ЕНИНСКЭ КОМСОМОЛ МАНДАХА БОЛТОГОЙ!

(КПСС-эй ЦК-гай Уриануудhаа)

...ЛААН ТУГ ...РЮУЛАГДАБА

...С-эй обкомой бюро, ...ай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, облсовпроф, ВЛКСМ-эй обком ...Амарай түмэр замай ...ай участок дээрэхи ...проходческо бригада... дунда дэлгэрhэн со... мүрысөөнэй гурбан ...ай дүн хаража үзөөд, ...Тоннельстрой» барил... ...правлениин тоннельнэ ...нэгэдэхи отрядай Со... Ажалай Герой В. Р. ...ховай толгойлдог про... ...түүдай бригадын кол... ...дамжуулгын Улаан ...рюулха гэжэ тогтообо. ...адын коллектив түсэ... ...15 процент дүүргээ юм. ...э ажалай бүтээсэ ...лхэ даабарина 138,1 ... дүүргэжэ, нилээд ...териал алмаhан, хү... ...сингөө шанар hайжа... ...н байна.

Хурамхаанай районой ажахынуудай малшад үбэлжэлгын харюусалгатай хаhада гүрэндэ худалдагдаха малай продукци урда жэлнүүдэхиhээ үшөөл элбэгээр үйлэдбэрилхэ зорилго урдаа табинхай.

Республика дотороо үүсхэл гаргаhан Сэлэнгын районой Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой малшадай хандалга эндэхи фермэ, гүүртэ болон отара бүхэндэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, ерэхэ үбэлжэлгэдэ малайнгаа ашаг шэмые доошолуулхагүй, бэлдэгдэ...

АЖАЛААРАА УРЯАЛНА

hэн үбhэ тэжээлээ зүбөөр буйлуулан ашаглаха бүхы арга боломжонуудые хэрэглэхээр хараална.

Районой түрүү фермэнүүдэй нэгэн Гааргын совхозой Арзагуунай МТФ-гэй коллектив үбэлэй hарануудта гүрэндэ hү тушааха үндэр социалис уялгануудые абаба. Эндэхи малшад районойнгоо бүхы hү haалиин хүдэлмэришэдтэ 1981—1982 онуудай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ гэhэн уряа бэшэгээр хандаба. Фермын коллектив (бригадирынь нүхэр М. Доржиев) байгша оноймгоо даабарие сентябриин 15-да гүйсэд дүүргэhэн юм. СССР-эй профсоюзуудай XVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ энэ фермын хүдэлмэришэд хабаадалсахаяа мэдүүлхэдээ, энэ жэлэйнгээ түсэбhөө гадуур 600 центнер hү гүрэндэ тушааха уялга абаба.

Манай корр.

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ САМБАРТА БЭШЭГДЭХЭНЬ

Байгша оной юhэн hарын туршада мал ажалай продукци үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ тушаахын түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүн КПСС-эй Баргажанай райком, райгүйсэдком гаргаба. Гүрэндэ мяха, hү тушаахаар дэлгэрhэн мүрысөөндэ Баргажанай, Шитханай совхозууд түрүү hууринуудые эзэлжэ, түс түстаа КПСС-эй райкомой, арадай депутадуудай районно Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдажа, «Баргажанай үнэн» газетын Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэхэ болобо. Баргажанай совхозой хүдэлмэришэд үнгэрөөд байhан гурбадахи квартал соо мяха үйлэдбэрилхэ түсэбөө 126 процент дүүргэжэ, гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө 146,3 процентдэ хүргэhэн байна. Гүрэндэ тушаагдаhан үхэрэй дунда зэргын шэгнүүр — 345,3, гахайн—81,6, хонин—36,2 килограмм болоhон байна. Тиихэдэ Шитханай совхоз гурбадахи кварталда hү үйлэдбэрилхэ түсэбөө 110 процент, гүрэндэ тушааха түсэбөө 111,6 процент дүүргэжэ шадаа. Дурсагдагша хоёр ажахын hаалишад, малшад Октябриин революциин 64 жэлэй ойн hайндэрые ажалай үндэр бэлэгүүдтэйгээр угтахын түлөө мүрысөөнэй эршэ улам шангадхана.

Манай корр.

Агуу Октябриин 64 жэлэй алдарта ойе ажалайнгаа илалтаар угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсоhон Улаан-Үдын районой «Пригородный» совхозой овощ ургуулагшадай бригадир Татьяна Яковлевна Хлынинагай хүдэлмэри урагшатай. Түс бригада зунай сагта бүхыдөө 3380 центнер ургаса хуряажа абаа бэлэй. Энэ нүхэрэймнай хүтэлбэрилдэг коллектив огородой эдеэ элбэгээр суглуулжа тушааха түсэбөө дүүргэhэндээ урмашанхай, мүнөө шэнэ тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир Т. Я. Хлынина.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

ТАСС

ШЭНЭ ҺОНИН

ВТО-гой СЪЕЗД

Совет сценын искусство хадаа амгалан тайбан байдалай, гуманизмын арюун нангин бодолнуудые бэелүүлэн мандуулха трибуна, шэнэ ёhоной хүнэй сурталбодол бүрилдүүлхэ нүлөө ехэтэй арга болоно. Бүхэроссиин театральна бүлгэмэй XIV съездын делегадууд партиин үнэн туhалагшын—театрай үүргэ болон зорилгонуудые зүбшэн хэлсэжэ байна. Энэ съезд октябриин 27-hоо Москвада, Союзуудай байшангай Колонно зал дотор нээгдээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй соёлой министр П. Н. Демичев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. В. Зимянин, КПСС-эй ЦК-гай соёлой таhагые даагша В. Ф. Шауро, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор, театральна искусствын мэдээжэ ажал ябуулагшад, партийна болон совет эмхинүүдэй түлөөлэгшэд президиумдэ hууна.

Бүлгэмэй түрүүлэгшэ, СССР-эй арадай артист М. И. Царев ВТО-гой правлениин тоосоото элидхэл хэбэ. Тиихэдээ совет театрнуудай ажал ябуулгын гол шэглэл КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүд соо, нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэл дотор тодорхойлогдонхой гэжэ тусхайлан тэмдэглээ. «РСФСР доторхи театральна искусствын байдал, тэрэниие саашаданьхүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол Россин Федерациин театрнуудай хүдэлмэриин замай залуур болоhон байна. Олон жэлэй энэ программа бэелүүлэгдэхэдээ, уран мэргэжэлэй хүсые улам арьбадхаха, театрнуудай, Бүхэроссин театральна бүлгэмэй материально-техническэ үндэhэ hуурииебэхижүүлхэнь лабтай.

Искусствын ба ажалай холбоо барисаан — Соведүүдэй ороной уран бэлигэй хүгжэлтын гурим ёhо болонхой. Сценын мэргэжэлтэд БАМ-да, КамАЗ-да, Атоммашта шефэй гуримаар ходо туhа хүргэдэг. Хара хүрьhэтэй бэшэ областьнуудта, Сибирь болон Алас-Дурнын нютагуудта ходо ошодог, сэрэгэй частьнуудта, корабльнууд дээрэ наада табидаг байна.

ВТО-гой эмхидхэдэг олон янзын хүдэлмэринь Уран hайханай хэрэгые бүри ехээр хүгжөөн үргэдхэхэ, совет искусствын граждан эдэбхи дэлисые бадаруулха зорилготой. Улам хурсадажа байгаа үзэл сурталай тэмсэл, уласхоорондын шахардуу байдалай hужэрэлгэ иимэ эрилтэ табина. Совет театрнуудай хүдэлмэрилэгшэд манай партиин, нүхэр Л. И. Брежневэй гаргаhан амгалан зорилготой үүсхэлнүүдые, «Дэлхэйн парламентнууд болон арадуудта» хандаhан СССР-эй Верховно Соведэй хандалгые үнэн зүрхэнhөө дэмжэнэ гэжэ элидхэлшэ мэдүүлбэ.

Мүнөө сагай байдалда зорюулагдаhан, тон hонирхолтой олон зохёолнууд hүүлэй жэлнүүдтэ бии болоо. Манай театрнуудай тон үнэтэй заншал бологшо—Совет лениниана улам үргэдэн дэлгэржэ үргэлжэлhөөр: М. Шатровой «Революционно этюд» гэжэ зүжэг театрнуудай сценэнүүд дээрэ ходо табигдана, М. Горькиин нэрэмжэтэ Ленинградска драмын ехэ театрай табидаг «Дахин таабтан үншахадаа...» гэhэн зүжэг hүүлэй жэлнүүдэй мэдээжэ зохёол болонхой.

Театральна искусствые совет хүнүүдэй улам олоороо hонирхон харадаг, шагнадаг болоhониинь тон hайшаалтай. Гансахан Россин Федераци дотор хоёр мянга табан зуу гаран арадай театральна коллективүүд эмхидхэгдэнхэй. Эдэ коллективүүд холын хүдөө тосхоной, посёлогой гү, али городой соёлой бодото түбүүдтэ бии болгогдонхой.

Россин Федерациин театрнуудай мэргэжэлтэд совет искусствые саашаданьамжалтатайгаар хүгжөөхын түлэ бүхы хаба шалабаряа гарган хүдэлмэрилхэ гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ найдуулба.

Съезд үргэлжэлhөөр. (ТАСС).

РОССИН БАТА НАЙДАМТАЙ ДАБШАСА

Россин Федерациин промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, хүдэлмэриин ашаг үрэ ба шанарые дээшэлүүлхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлжэ, январь-сентябрь hаранудта үйлэдбэрсэ саашаданьхүгжөөhэн байна.

Продукциин нийтэ хэмжээнэй, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар түсэб дүүргэгдээ гэжэ 1981 оной юhэн hарын турша соо республикын промышленностиин гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай РСФСР-эй Центральна статистическэ управлениин мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй жэшэбэл промышленнэ үйлэдбэриин ургалта 2,8 процент болоhон байна. Ажалай бүтээсэ 2,7 процентээр дээшэлүүлэгдэзэ; энээнэй ашаар продукциин ургалтын 96 процент хангагдаа. Тэрэнэй өөрынь үнэ сэн хямдаруулагдаа, ашаг олзонь нэмээгдээ.

Москва болон Ленинград хотонуудай автономито республиканууд, хизаарнууд ба областьнуудай олонхиин промышленность продукци үйлэдбэрилхэ юhэн hарынгаа түсэбые дүүргэбэ.

Нефть (газай конденсадые оруулалсан), газ олзоборилхо, ургамалнуудые хамгаалха химическэ хэрэгсэлнүүдые, программна жолоодолготой станогүүдые, хүдөө ажахын машинануудые, мал ажал ба үйлэдбэрилгын машинануудые, автоматизацилгын приборнуудые, түхеэрэлгэнүүдые, тоолон тодорхойлолгын техникэ бүтээхэ, оёмол зүйлнүүдые, угаабариин синтетическэ хэрэгсэлнүүдые, мебель, hайн шанартай аяга амhарта болон часуудые үйлэдбэрилхэ юhэн hарын түсэб үлүүлэн дүүргэгдэhэн байна.

Промышленна предприятинуудые техническэ талаарнь hэльбэн шэнэлхэ, хубилгаха хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдээ.

Промышленностиин хэдэн hалбаринуудай хүдэлмэриин технико-экономическа үрэ дүнгүүд зарим тэды hайжаруулагдаа, эрхим шанартай продукциин хэмжээн дээшэлээ.

Гэхэтэй хамта сернэ кислота, переменнэ тогой электродвигательнүүдые, химическэ түхеэрэлгын хэрэгсэлнүүдые, ашаанай вагонуудые, автомобильнүүдые барилгын модо саарhа, хабсаргагдамал түмэр-бетон, нэхэмэл хубсаhа хунар, арhан гутал, мяха, малай тоhо болон бусад зарим зүйлэй продукци үйлэдбэрилхэ түсэб дүүргэгдээгүй гээд РСФСР-эй Центральна статистическэ управлениин мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ. Үйлэдбэриин зарим нэгэдэлнүүд, предприятинууд продукциин нийтэ хэмжээгээр ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгээр, продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулгаар, ашаг олзын талаар түсэбүүдээ эрдэм, техникын программануудые бэелүүлхэ даабаринуудаа дүүргэбэгүй.

Нөөсэнүүдые алмаха, гамтайгаар хэрэглэхэ талаар парти, правительствын шиидхэбэринүүдээр хараалагдаhан хэмжээнүүдые бэелүүлхэ хүдэлмэри предприятинуудта үргэнөөр ябуулагдаhан байна.

Предприятинууд болон нэгэдэлнүүдэй коллективүүд социалис мүрысөөндэ оролсоходоо, ушаржа байгаа дутуу дунданууды усадхаха, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин шанарые hайжаруулха, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабаринуудые бэелүүлхэ хэмжээнүүдые абажа байнхай. (ТАСС).

...ядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

...ЭР Ц.-Б. Д. ДАШИБАЛОВТА БУРЯАДАЙ АССР-эй ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

...далдаа наймаас хүгжөөхэ талаар габьяатай байhа... түлөө КПСС-эй обкомой хүнгэн болон эдеэ хоо... промышленностиин таhагые даагшын орлогшо Да... ...лов Цырен-Бато Дашибаловичта Буряадай АССР... худалдаа наймаанай габьяата хүдэлмэрилэгшэ гэhэн ...тэ нэрэ зэргэ олгохо.

...ряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо В. УБЕЕВ.
...ряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

...лаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
...981 оной октябриин 22.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР П. А. СТЕПАНОВАДА БУРЯАДАЙ АССР-эй ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Худалдаа наймаанай талаар габьяатай байhанайнь түлөө «Нижнеангарсктрансстрой» трестын хүдэлмэришэдые хангалгын управлениин 397-дохи СМП-гэй ОРС-ын начальник Степанова Прасковья Алексеевнада Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай габьяата хүдэлмэрилэгшэ гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо В. УБЕЕВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной октябриин 26.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР Д. И. ФЕДОТОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Гэр байрын-коммунальна ажахыда удаан саг соо hайнаар ажаллаhанайнь, нийтын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаhанайнь түлөө, түрэhөөр 60 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, «Бурятремстрой» нэгэдэлэй заhабарилга-барилгын 1-дэхи управлениин начальник Федотов Дмитрий Ивановичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо В. УБЕЕВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной октябриин 26.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР С. Ш. АЛЕЕВТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА БАРИЛГАШАН ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО

Капитальна барилгын хэрэгтэ габьяатай байhанайнь түлөө «Сибхиммонтаж» трестын Забайкальска хабсаралгын управлениин ахалагша прораб Алеев Саит Шаязисовичта Буряадай АССР-эй габьяата барилгашан гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо В. УБЕЕВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной октябриин 22.

МҮНӨӨДЭР—ЛЕНИНСКЭ КОМСОМОЛОЙ МҮНДЭЛҺЭН ҮДЭР

ҮГЭМНАЙ БАТА

СОВЕТ залуушуулай манлай бологшо, партиин үнэн сэхэ, найдамтай туhалагша Ленинскэ комсомолой байгуулагдаhаар 63 жэлэйнь ой мүнөөдэр гүйсэбэ. Өөрынгөө мүндэлhэн түүхэтэ үдэрые манай Эхэ ороной залуу үетэн ажалай болон политическэ айхабтар ехэ дэбжэлтын оршон байдалда угтаба. XXVI съезд дээрэ совет арадай үмэнэ Коммунис партиин табиhан асари ехэ, холын хараата зорилгонуудые Буряадай комсомолшууд баяр баясхалантайгаар, хани халуунаар угтаhан байна. Манай республикын 125 мянга гаран комсомол хүбүүд, басагад энэ дайшалхы программые бэелүүлгын үргэн ехэ тэмсэлдэ нэгэдэн, «Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ — залуушуулай габшагай ажал, эрдэм мэдэсэ, эдэбхи эрмэлзэл болон оюун бэлиг зорюулха» гэhэн уряалтай патриотическа хүдэлөөндэ хам оролсобо.

1982 оной майн 18... Энэл үдэртэ комсомолой эхин организаци бүхэнэй, залуу хүн бүхэнэй ажал ябуулга мүнөө зорюулагданхай. Хабарай сагай урин hайхан энэ үдэр Ленинскэ комсомолой дээдын хуралдаан — ВЛКСМ-эй XIX съезд нээгдэхэ байна. «КПСС-эй XXVI съездын эрилтэнүүдэй үндэhөөр ВЛКСМ-эй гэшүүдэй эдэбхи, журам болон эмхидхэл саашадань дээшэлүүлхэ, союз доторой хүдэлмэриие нарижуулан hайжаруулха тухай» тогтоол баталан абаhан ВЛКСМ-эй ЦК-гай IX пленумэй материалнуудые комсомолой байгууламжын бүхы шатануудта зүбшэн хэлсэлгэ мүнөө үргэлжэлжэ байна. Комсомолой хүдэлмэриин онол аргануудые нарижуулха, партиин съездын эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, тэрэнэй аша үрэ дээшэлүүлхэ тухай асуудалнууд тэрэ тогтоол соо тон хурсаар табигданхай гээшэ.

ВЛКСМ-эй ажал ябуулгые партиин XXVI съезд тон үндэрөөр сэгнэhэн байна. Энэ ушарhаа үндэhэлэн, партиин, гүрэнэй үзүүлhэн эсэгэ ёhоной халуун анхаралда бодото ажал хэрэгээрээ бидэ харюусаха уялгатайбди.

Комсомолой коллектив бүхэндэ, хэнэйшье мэдэhээр, hургаал боломоор, даган дууряамаар бодото жэшээгэй тогтонижохын тула оролдохо шухала. Манай республикын залуушуулай ажабайдалда бахархан омогорхомоор, даган дабтамаар жэшээнүүд барагдашагүй гэжэ магтамаар.

Тэдээн тухай богонихоноор тоггоё. Прибор бүтээлгын нэгэдэлэй комсомол-залуушуулай 74 бригада энэ жэлэй даабариие болзорhоонь урид дүүргэхэ социалис уялга абанхай. Үйлэдбэриин талаар республикын комсомолой шангай лауреадай үндэр нэрэ зэргэдэ энэ жэлдэ хүртэhэн Иван Перевозниковой даадаг авиационно заводой бригада арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбые дүрбэн жэл хахад соо дүүргэхэ зорилго урдаа табинхай. Нарин сэмбын комбинадай коллектив нэгэ hалбариин предприятинууд соohoo 19 кварталай туршада удаа дараалан түрүүлжэ ябана. Энэ амжалтада залуу нэхэгшэдэй оруулhан хубита угаа ехэ. Арбадахи табан жэлэй үедэ Буряадай комсомолой шангай лауреадай нэрэ солодо Бальжима Аюшеевагай толгойлдог нооhо илгагшадай бригада хүртөө hэн. Эдэ басагад шэнэ табан жэлэй түсэбые нэгэ жэлээр урид дүүргэхэ арга боломжотой байhанаа дахинаа мэдүүлээ. Энэ предприятида мүндэлhэн үүсхэл бүхэн үргэн олоной хэрэг болон далижадаг юм. Үндэр ашаг үрэ туйладаг бригада гэhэн нэрэдэ хүртэхын түлөө дүшэн бригада тэмсэжэ байна. Энэ хүдэлөөе А. Димовагай бригада үүсхээ hэн. «Залуу хүдэлмэришэн бүхэндэ түрүүшүүлэй бүтээсэ түйлуулха» гэhэн үүсхэл эндэ дэлгэрэнхэй. 176 hурган хүмүүжүүлэгшэд энэ үүсхэл дэмжэнхэй. Хамаг hайн хэрэгүүд имагтал комсомолой бүлэгүүдтэ мүндэлэн hалбарна гэжэ онсолмоор. Эндэhээл эхилжэ, залуушуулай алдар солын түүхын хуудаhанууд бэшэгдэжэ захална.

БАМ... Эдэ үгэнүүд hаяхан лэ соностожо эхилhэн шэнги. Теэд 1984 ондо Байгал-Амарай түмэр замаар поезднууд ходоро ябажа эхилхэнь гэжэ бидэ мүнөө хөөрэлдэнэбди. КПСС-эй XXVI съездын делегат, ВЛКСМ-эй ЦК-гай гэшүүн, Ленинэй орденто Вячеслав Аксенов, Ленинскэ комсомолой шангай лауреат Александр Бондарь гэгшэд мүнөө үе сагай гайхамшаг булад замай hүүлшын рельс табиха эрхэдэ хүртэхын түлөө мүрысөө үүсхээд байна. Тэдэнэй үүсхэл олониитээр дэмжэгдээ, ехэ хүдэлөөн болон дэлгэрээ. Зорилгонь эли тодо. Ленинскэ комсомолой шангай лауреат Валерий Прокушевой (тоннельнэ 11-дэхи отряд) даадаг бригадынхид урагшаа эрид шууд дабшана. Тэдэнэр табан жэлэй даабариие 3,5 жэл соо дүүргэхэ уялга абанхай.

«БАМтоннельстройн» 2-дохи автобазын Юрий Димовэй толгойлдог жолоошодой бригада табан жэлэй түсэбые дүрбэн жэл соо бэелүүлхэбди гэжэ үгэеэ үгэнхэй. Буряадай комсомолой түлөөлэгшэ, авиационно заводой хүдэлмэришэн байhан Михаил Кокорин эндэ ерэhээр хоёрдохи жэлээ ажаллажа байна. Тэрэ КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ габшагай отрядта оролсожо, Таксимо хүрэжэ ерэhэн юм. «Табан жэлые — дүрбэн жэл соо!» гэhэн зоригжол түгэс үгэ сууряатуулаа. Залуу үетэнэй шэн зоригто иимэнүүд жэшээнүүдые үргэлжэлүүлэн дурдаха болоо hаа, бүри барагдашагүй.

Гэхэ зуура түрүүшүүлтэй зэргэшэн алхагшадай хажуугаар энэ ехэ тэмсэлэй hүүлдэ ахираар гэшхэлдэг хүнүүд тухай гол анхаралаа хандуулха оhотойбди. Энэ республикын комсомолой организациин эдэбхитэдэй бэелүүлхэ зорилго мүн. Зүгөөр гээгдэгшэдэй манда үшөө олон байhандань шаналмаар шуу. Ушар тиимэhээ залуу үетэниие ажалай, зан заншалай талаар хүмүүжүүлхэ асуудалда комсомолой комитедүүд анхаралаа ехээр табиха уялгатай. Энээн тушаа комсомолой обкомой hая болоhон пленум дээрэ ехэ хөөрэлдөөн болоо hэн. Кадрнуудые хүмүүжүүлхэ, энэ хэрэгтэ саг үргэлжын оролдолго гаргаха, эдир үетэнэй hургуулида, училищада hуража байха сагhаань халуун анхаралаар хүреэлхэ гээшэ комсомолой комитедүүдэй бэелүүлхэ нангин уялгань мүн.

Хүдөө нютагуудта залуушуулые тогтосотой болгохо асуудал үндэhэн шухала хэрэг байhан зандаа. Бэшүүрэй районой 5-дахи СПТУ-гай, «Победа» колхозой ба Бага-Куналейн дунда hургуулиин, Түнхэнэй районой 7-дохи СПТУ-гай, «Сибиряк» колхозой ба Түнхэнэй дунда hургуулиин хоорондоо байгуулhан харилсаа холбоон, ниитэ нэгэн комплексно ажал ябуулга үргэнөөр дэмжэгдэхэ зэргэтэй. Тэндэл кадрнуудые хаанаhаашьеб ерэхэ юм гэжэ хүлеэдэггүй, харин өөhэдөө тэдэнэрые хүмүүжүүлэн бэлдэдэг байна.

ВЛКСМ-эй областной комитет хадаа комсомолой путёвкоор хүдөө ажахын үйлэдбэриин шиидхэхы hалбаринуудта, түбхын түрүүндэ мал ажалда, залуушуулые эльгээдэг ёho гуримаа саашадань үргэлжэлүүлхэ байна. Мүнөө эхилээд байhан малай үбэлжэлгын ябасые хүтэлбэрилхэ штаб ВЛКСМ-эй обкомой дэргэдэ байгуулагданхай, хүдэлжэ байна. Кабанскын шубуунай фабрикын Кабанскын комсомол-залуушуулай МТФ-гэй коллективэй, Хяагтын совхозой залуушуул ба Хираан-Адагай дунда hургуулиин hурагшадай гаргаhан хандалга республикын бүхы ажахынуудта зүбшэн хэлсэгдэжэ байнхай. Юрэдөө мал ажалдахи эгээл харюусалгатай хаhые эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө оролдолгоёо гаргахыень уряалhан үгэнүүд залуу хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ хүрэнхэй гэжэ тэмдэглэлтэй.

Комсомолой организацинуудта мүнөө үнгэржэ байгаа тоосоото hунгалтын суглаанууд дээрэ комсомолой путёвкоор хурьга абалгын, түлжүүлгын хүдэлмэриин эхилхэдэ эльгээхыень гуйhан мэдүүлгэнүүд хэдэн зуун hайн дуратанhаа ороно. Тэдэнэй олонхинь хонишод боложо, тэндээ hуурижажа магад. Тэдэндэ hургаал заабари үгэхэ, ажалай н[...] үндэhэ hуури табилсаха hурган хүмүүжүүлэгшэд нютаг бүхэндэ олон. Тэдэнэрнай хэд бэ гэбэл, Социалис Ажалай Геройнууд, ордентон, суутай зуутан хонишод.

Хүдөөгэй залуу түрүүшүүлэй зэргэдэ жагсагшадай үдэр бүри олошоржо байhандань омогорхон баясамаар. Жэшээнь, Загарайн районой «Дружба» совхозой хонишон Борис Балданов энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриhөө 104 хурьга түлжүүлжэ, районой хонишодой дунда дэлгэрэhэн социалис мүрысөөндэ эрхимлээ. ВЛКСМ-эй обкомой бюрогой, мүн Буряадай комсомолой шан олгохо комиссиин шиидхэбэреэр Бориста 1981 оной республикын комсомолой шангай лауреат гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

Комсомолой организацинуудта тоосоото hунгалтын суглаанууд боложо үргэлжэлhөөр. Шэнэ үүсхэлнүүд мүндэлнэ, табан жэлдэ бэелүүлэгдэхэ зорилгонууд улам тодорно, Буряад ороной залуу үетэн хэhэн, бүтээhэн хэрэгэйнгээ үрэ дүнгүүдые согсолно, саашанхи зорилгонуудаа элирхэйлнэ. 1982 оной февралиин 19-дэ болохо комсомолой областной XXXI тоосоото hунгалтын конференци энэ кампаниин эсэсэй дүн согсолхо байна.

Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Залуушуулай Союзай байгуулагдаhаар 63 жэлэй ойн hайндэртэй дашарамдуулан, ВЛКСМ-эй областной комитет республикын бүхы комсомолшуудые, залуушуулые, комсомолой ветерануудые халуунаар амаршална. ВЛКСМ-эй XIX съездые угтажа байhан залуу халаан хадаа КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө бүри эршэтэйгээр, эдэбхи эрмэлзэлтэйгээр тэмсэхэ, өөрынгөө зэргын бата нэгэдэлые, эмхидэлые улам бэхижүүлхэ, 1981 оной, мүн арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые бүхы дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ хамаг хүсэеэ, бэлиг шадабаряа зорюулха байха гээд найдуулхые хүсэнэбди.

С. БУДАЖАПОВ,
ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь.

Улаан-Үдын «Теплоприбор» завод республикымнай томо промышленна предприятинуудай нэгэн юм. Тэрэ тансашье орон соогоо бэшэ, мүн бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоhон заводто бүтээгдэhэн элдэб орёо приборнууд дэлхэйн 60 гаран орондо эльгээгдэнэ. Заводой коллектив hара, квартал бүриингөө түсэб амжалтатай бэелүүлжэ, хододоо урагшатай ябадаг юм.

Заводой 400 гаран залуушуулай оруулhан хубита энээндэ сэгнэшэгүй ехэ. Тэдэнэй уран гарнуудаар тон нарин, орёо приборнууд бүтээгдэнэ бшуу. Жэшээлхэдэ, 21-дэхи цехтэ гол түлэб залуушуул хүдэлдэг. Тэдэнэй хоорондо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Юрий Иванович Безпрозванных гэгшын ударидадаг КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ комсомол-залуушуулай бригада шалгаржа ябадаг.

Тус бригада 12 хүнhөө бүридэнэ. Тэдэнэр бултадаа мэргэжэл hайнтай, дүй дүршэлтэй болоhон зон. Николай Елисеев, Владимир Токунов, Александр Бартаев гэгшэд тон нарин хүдэлмэри хэжэ, халаан бүриингөө даабари хододоо үлүүлэн дүүргэдэг. Мүнөө тус бригадын гэшүүд гүрэнэй Шанарай тэмдэгтэ хүртэhэн «РТП», «ТНП» түхэлэй приборнуудые бүтээжэ байнхай.

—Эдэ үдэрнүүдтэ заводоймнай комсомолшууд өөhэдынгөө hайндэрые ажалай эрхим үрэ дүнгүүдээр угтахын тула хүсэл оролдолгоёо гаргажа байна. Тэдэнэй олонхинь абаhан социалис уялгануудаа амжалтатай бэелүүлээ,—гээд заводой парткомой секретариин орлогшо П. И. Атрикова хөөрэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Эрхим хабсаргагшадай нэгэн, ВЛКСМ-эй гэшүүн Людмила Петрова. Түрүү комсомолшууд С. Джасин (зүүн гарhаа), А. Бартаев хоёр забhарлалгын үедэ.

С. БАЛДУЕВАП
фототекст.

ПОЛИТИЧЕС[...]

ҺУРАЛСА[...]

ЭМХИТЭЙГЭ[...]

ЭХИЛЭ[...]

Политическэ боло[...]
мическа hуралсала[...]
шын хэшээлнүүд [...]
модоной промышлен[...]
бинадай коллективу[...]
даhан болзор сооги[...]
тэйгээр, олоной хаб[...]
тайгаар эхилээ hэн.

Энэ жэлэй hу[...]
үедэ манай комбина[...]
литическэ hуралса[...]
комсомолой — 4 [...]
эмхидхэгдээ. Гадна [...]
ческа эрдэм шуда[...]
коммунис ажалай 12[...]
ли хүдэлмэреэ заха[...]
бүхы hургуулинуудт[...]
ран хүн hураха ёhо[...]

Түрүүшын хэшээ[...]
риин 15-да болоо h[...]
Тиихэдэ бүхы hург[...]
дай hурагшад соё[...]
шанда суглараа. Э[...]
бүхы пропагандистна[...]
гуулинуудые хүтэлбэ[...]
уригдаhан байна. «П[...]
арадуудай «эбдэршэг[...]
дэл хадаа бата бэх[...]
түгэлдэр байдалай [...]
hуури мүн» гэhэн [...]
лаар лекци уншагд[...]
лекциие Онохойн ду[...]
гуулиин директор [...]
Ключерев уншаhан [...]

Нэгэдэмэл энэ т[...]
хэшээлые Онохойн [...]
комбинадай парткомо[...]
гэдэхи партийна шта[...]
кабинет (хүтэлбэр[...]
парткомой гэшүүн [...]
Опак) бэлдэн эмхид[...]
ха юм. Удаадахи [...]
нүүд hургуули бүхэ[...]
амяарандаа болон у[...]
бэ.

Ц. ЦЫБА[...]
Загарайн район.

БУРЯАДАЙ КОМСОМОЛОЙ ШАНГУУД

Эрдэм наукын, техникын болон үйлэдбэриин талаар Буряадай комсомолой шанда хүртэхын тула табигдаhан хүдэлмэринүүдые хаража үзөөд, ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой бюро энэ шан эдэ хүнүүдтэ олгохо гэжэ тогтообо:

Эрдэм наука болон техникын талаар:

—барилгын шэнэ материалнуудые бии болгоhонойнь түлөө Зүүн-Сибириин технологическа институдай бүлэг хүдэлмэрилэгшэд **Анатолий Дашиевич Цырempилов, Ганлижап Доржиевич Бадмаев, Сергей Александрович Сиденов, Цыденжап Дарижапович Дамдинов** гэгшэдтэ.

—мотоор заhабарилха технологическа шэнэ онол арга нэбтэрүүлhэнэйнь түлөө Улаан-Үдын локомотив[...] hабарилгын заводой бүлэг хүдэлмэрилэгшэд [...] **Романович Вербуль, Сергей Семенович Павло[...]** **Ширапович Халудоров** гэгшэдтэ.

Үйлэдбэриин талаар:

—социалис мүрысөөндэ шалгаржа, ажалдаа [...] дүн туйлаhанайнь түлөө Улаан-Үдын авиационно[...] слесарь **Иван Петрович Перевозниковто**.

—социалис мүрысөөндэ шалгаржа, ажалдаа [...] дүн туйлаhанайнь түлөө Загарайн районой «Дру[...] хозой ахалагша хонишон **Борис Садаевич Бал[...]**

ЭХЭ ОРОНОЙ ЗАЛУУ ЭЗЭД

Түсэбтэ табан жэлэй бурьялма ажалай халуун үедэ Советүүдэй ороной залуу үетэн, аха нүхэд коммунистнуудай солото ёho заншалыень үргэлжэлүүлhээр. Комсомолой мүндэлhэн үдэрые hайндэрлэхын урда тээхэнэ ТАСС-ай корреспондентнүүд комсомолой Бүхэсоюзна габшагай барилганууд болон промышленна предприятинууд дээгүүр, колхоз болон совхозуудаар ябаа, дээдэ hургуулинуудта, сэрэгэй подразделенинүүдтэ ошоо. Тэдэнэр иигэжэ хөөрэнэ:

СИБИРИИН ДАБШАСА

Тюменскэ областиин Яунлорскын нефтиин хэбтэшые олзоборилдог газарта hая эмхидхэгдэhэн комсомол-залуушуулай бригада түрүүшын үдэрhөө ехэ бүтээсэтэйгээр ажаллажа эхилээ. Тус коллективые үрэмдэлгын мастер А. Шукюров хүтэлбэрилнэ. Комсомолой байгуулагдаhан үдэрэй урдахана энэ бригада дала мянга гаран метр хэмжээтэй нүхэ үрэмдөөд байба. Тиигэжэ энэ коллектив жэлэйнгээ даабари болзорhоонь урид дүүргэбэ бшуу.

Энэ амжалтада бригадирай оруулhан габьяа ехэ. Тэрэ наhаараа залуушье hаа, баян дүй дүршэлтэй болоhон хүн. Хоёр жэлэй саада тээ нефть ба химиин институт дүүргээд, тэрэ Самотлор ерээ hэн. Мэргэжэлээ hайнаар мэдэхэ, шудалхын тула үрэмдэгшөөр хүдэлжэ эхилээ. Бэрхэ хүдэлмэришэдэй хажууда ажаллахадаа, Сибириин орёо эрхэ байдалда газар үрэмдэхэ түрүү онол арга абьяастайгаар шудалаа.

Залуу коллективые дааhан сасуу А. Шукюров нефть баянтай шэнэ газарта үрэмдэлгэ хэхэ харюусалгатай даабари абаба. Залуу хүбүүнэй габшагай ажалай ашаар Яунлорто түлишэ олзоборилгые болзорhоонь урид эхилхэ арга олдобо бшуу.

В. ЖИЛЯКОВ.
Сургут, Тюменскэ область.

ЗАЛУУ МАСТЕРНУУД

Ташкентскэ областиин Ниязовай нэрэмжэтэ колхозой хуряалгын эрхим звено бүхыдөө Узбекистанай суута хлопок ургуулагша, Социалис Ажалай хоёр дахин Герой Т. Ахуновагай хүмүүжүүлhэн басагадhаа эмхидхэгдэнхэй. «Сагаан алта хуряалгын» үедэ эдэ басагад республикын комсомол-залуушуулай коллективүүдэй дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ илажа гараба.

Ажахы соогоо хүндэ хүшэр, жэгдэ бэшэ газартай нэгэ полиин ургаса хуряажа абаhан басагадай амжалта бүришье омогорхуулна. Хүдэлмэрсэ зүбөөр эмхидхэн, звеногойхид техникынгээ түргэн ябаха шадалые, жолоодосо hайнтай арга боломжые гүйсэд хэрэглэнэ.

Комсомолой байгуулагдаhан үдэрые hайндэрлэхын урда тээхэнэ табан басагад бултадаа тус тустаа зуунhаа үлүү тонно түүхэй эд бункерhаа буулгаа. Иигэжэ даабарияа хоёр дахин шахуу үлүүлбэ. Залуушуулай hайндэрэй хүндэлэлдэ абаhан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор үлүүлэн дүүргэбэ.

В. ГЛАДИЛОВ.
Янгиоль.
Ташкентскэ область.

ХҮНҮҮДЭЙ НАЙДАБАРИИЕ ХАРЮУЛХА

Шэлэhэн мэргэжэлээ тэрэ hэлгэхэеэ огто hанаагүй. Ленинградай совхозуудай «Сеглицы» гэжэ нэгэдэлэй мал ажалай бригадир И. Гибалова депутат хүн hэн түладаа барилгын хэрэгтэ хабаатай литература шудалха баатай болоо. Тэрэнэй дурадхалаар район соо хүүгэдэй элүүржүүлгын комплекс, районой нарайлгын байшан бодхоогдожо байна. СССР-эй Верховно Соведэй залуу депутат эдэ барилгануудай хүдэлмэриин ябасые хиналта дороо абанхай.

Һунгагшадай оруулhан дурадхалнуудые, захилнуудые бэшэдэг дэбтэр соо хэгдэhэн тэмдэглэлнүүдэй олонхидонь «дүүргэгдээ» гэhэн үгэ бэшэгдэнхэй байха юм. Ирина хэлэhэн үгэдөө заатагүй хүрэдэг. Техникум дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр тэрэ гээгдэлдэ ороhон коллектив даажа абаа hэн. Мүнөө энэ коллективынь түрүү зэргэдэ гаранхай.

М. МИХАЙЛИЧЕНКО.
Волосово,
Ленинградска область.

ТЭМСЭЛ СОО ХҮСЭ ОРОДОГ

Тактическа hуралсалай үедэ шадамараар алба хэhэнэйнгээ түлөө гвардиин старшина А. Бородин Улаан тугта Одесскэ сэрэгэй округой командованиин hайшаал магтаалда хүртөө hэн.

Һуралсалай бүри түрүүшын үдэр Алексейдэ «тагнуулшадай взвод даажа аба» гэhэн захиралта үгтэбэ. Яахабши, офицер гэнтэ үбшэлшөө, тэрэниие дары hэлгэхэ хэрэгтэй.

Сэрэгшэ хүнгэн бэшэ уялгые эрхимээр дүүргээ. Тэрэнэй команда доро взвод эмхидхэгдэhэн доботолгые hуни бэелүүлээ, шадамараар Днепр мүрэн гаталаа. «Дайсадай» байрлаhан газарые, хэр олон хүнэй байhые мэдэхын тула тагнуулшад угаа эрэлхэг дабшалта хээ. Машинануудаа «дайсадайхи» шэнгеэр «хубсалуулаад», тэдэнэй байрлаhан газарта түргэн бушуугаар доботолон ороод, өөрынгөө частьда бусажа ерээ hэн.

В. СУРШКОВ.
Улаан тугта Одесскэ сэрэгэй округ.

ЗАЛУУ НАҺА[...]
БЭЛИГТЭЙ[...]

Борис Токаревой[...]
лигэй хуби заяан ү[...]
холтой даа. Тэрэ [...]
кино буулгалгын [...]
дээрэ гараа бэлэй. [...]
рэ ороной мэдээжэ[...]
актернуудай нэгэн [...]
Кинодо хориноо [...]
нуудта наадаад [...]
жиссерой уялга а[...]
гаар эхилбэ. Тока[...]
дэлмэриие бултые[...]
тоолоhоной үлүү [...]
ниие хэдэн үеын [...]
хүнүүд таниха, мэд[...]
хой. Эгээл hайн [...]
hаниинь ямар хаб[...]

—Революциин, [...]
дайнай, мүн мүнөө[...]
үе сагтахи миний[...]
ажабайдалые экра[...]
руулха арга олгой[...]
нууд болоо,—гэжэ Б[...]
рэнэ.

Сүлөө олгогшо [...]
дадай гүн гүнзэгы [...]
тухай хөөрэhэн «[...]
Маленький» гэжэ [...]
шэнэ рольдо наада[...]
хэ зуура нэгэ доро[...]
сероор хүдэлжэ, [...]
гээ олон-метражна[...]
табихаар хүдэлжэ [...]
рэнь манай түүхын[...]
хала, тон hонирхо[...]
та болохо народов[...]
хаанта засагта [...]
ябуулhан тэмсэлдэ [...]
дана.

Е. ХО[...]
Москва.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

АРАД ЗОНДО ХҮРГЭГДЭДЭГ АША ТУҺЫН ШАН[...]

Материальна аша туhа болон туhаламжа хүргэлгын шанар hайжаруулха асуудал хүн бүхэниие hанаата болгоно гээшэ ааб даа. Олохон эд бараанай, элдэб зүйлнүүдэй газаа талын яиза үзэмжэнь, али болохо түхэл шэнжэнь бидэниие олонхи ушарта хангадаггүй байдаг ха. Бүри hая болотор hайхашаажа, худалдажа абахые хүсэдэг байhан эд бараанhаа мүнөө болоходо арсаадхинабди. Яахадаа арсанабибди?

Эндэ нэгэ хэды шалтагаан бии гэжэ hанагдана.

ЭРИЛТЭ ЕХЭ БОЛОО

Нэн түрүүн шанарта табигдадаг бүри шанга болоhон манай эрилтэ хадаа оронойимнай социально-экономическа хүгжэлтын, арад зоной hуудал байдалай хэмжээе дам саашадань hайжаруулха гэhэн партиин бэелүүлдэг политикын зайлашагүй үрэ дүн мүн болоно. Энэ политикын ба хүгжэлтын үрэ дүнгүүд эли бодо харагдана. Арбадахи табан жэлэй эсэс багта гэр бүлын нэгэ гэшүүнэй олзые тоолоходо гаргахада, улад зоноймнай хахадынь шахуу hарадаа 100 гаран түхэриг абадаг байhан байба. Харин 1970 ондо эды шэнээн олзо улад зоноймнай оройдоол 18 порцентнь абадаг байгаа. 60-аад онуудай эхиндэ бүхы гэр байрын фонд хэды шэнээн байгаа hэм бэ, тэрээнhээ үлүү ехэ талмайтай гэр байранууд 70-аад онуудай турша соо баригдаа бшуу.

Хүн зоной hуудал байдал hайжаруулха талаар hүүлэй гушан жэлэй хугасаа соо нилээд ехэ хубилалтанууд болоо. Жэшээлхэдэ, 1950 онhоо 1979 он хүрэтэр нэгэ хүн бүхэн дээрэ тоолон гаргабал, бүд хэрэглэлгэ 2 дахин шахуу, трикотаж зүйлнүүдые — 1-hээ 6 хүрэтэр, арhан гутал — 1-hээ 3 наар хүрэтэр ехэ болоо гэжэ тэмдэглэнэ. Энэл болзор соо нэгэ хүн дээрэ тоолон абабал, жэлдээ дунда зэргээр мяха 26-haa 58 килограмм хүрэтэр, hү — 172-hoo 319 килограмм хүрэтэр, үндэгэ—60-haa 233 хүрэтэр, овощ — 51-hээ 103 килограмм хүрэтэр хэрэглэдэг болообди. Тиихэтээ нэгэн хамта хүн зон хартаабха, хилээмэнэй зүйл багаар эдидэг болоhон байха юм.

Улад зоной эрилтэнүүдэй хэмжээнэй ургаhан ушар социально-экономическа дэбжэлтын хуули ёhон мүн гэжэ В. И. Ленин тоолодог байгаа. Энэ хуули ёhоной бэелэлынь мүнөө, тодорхойлон хэлэхэдэ, эрхим шанартай эд бараанда олониитын улам ехэ эрилтэ табидаг болоhондо, эд хэрэгсэлнүүдэй ассортиментдэ ба хэрэглэмжые хангалгада табигдадаг эрилтэнүүдэй дээшэлhэндэ эли тодоор харагдана.

Научно-техническэ дэбжэлтэ хадаа бидэниие оршон тойрон байгаа бодото дэлхэйе, манай ажаhуудалые бушуу түргөөр шэнэдхэн хубилгана. Үшөө 1960 ондо 100 айл бүлэ бүхэндэ оройдоол 8 телевизор, 4 холодильник, хубсаhа угаадаг 4 машина бии байгаа. Харин 1979 ондо — 83 телевизор, 83 холодильник ба хубсаhа угаадаг 71 машина хэрэглэмжэдэ бии байhан.

Бүхы үетэн зоной, илангаа залуушуулай дадал hонирхолдо моодын хубилалтанууд, техническэ эстетикын хүгжэлтэ тон ехэ нүлөө үзүүлдэг юм. Хэрбээ урдань ехэнхидээ бүхэ шэрхи, удаан саг соо хэрэглэгдэдэг юумэ худалдажа абахые оролдодог байгаа hаа, харин мүнөө болоходо үшөөл гоё hайхан зүйлнүүдые, «моодын эгээл hүүлшын эрилтэдэ» таарамаар хэрэгсэлнүүдые абаха гэжэ хүсэнэбди.

Хүн зоной эрилтын шанарайнгаа талаар хубилха хэрэгтэ гадаадын худалдаа наймаан өөрынгөө үүргэ дүүргэдэг байна. Бидэ нимэ наймаа 139 оронуудтай хэдэг гээшэбди. Дэлхэйн дэлгүүртэ үргэн ехээр гараhан ушар манай үрдилдэн тэмсэхэ арга шадабариие бүри шангадхаха эрилтэ табла. олониитын хэрэглэмжын олохон эд бараагаа бүри нарижуулан hайжаруулха ябадалдамнай hайнаар нүлөөлөө.

Тиигээд, hүүлэй hүүлдэ эгээл шухалань гэхэдэ, нимэ байна. Совет хүнүүд эрдэм hургуулиингаа, али бүхы талын хүгжэлтынгөө талаар ташха ондоо болоо. Имагтал үнгэрhэн арбан жэлэй турша соо дээдэ ба дунда (гүйсэд ба гүйсэд бэшэ) hургуулитай улад зоной хуби 65-haa 83 процент хүрэтэр ургаа бшуу.

Үдэр бүриимнай ажаhуудалда болодог хубилалтануудтай хамта манай юрэнхы соёл болбосоролоймнай ургалта эсэсэй эсэстэ юундэ хүргөөб гэхэдэ, бидэ гансашье эд хэрэгсэлнүүдэй бэшэ, мүн ажамидаралай али олон эрхэ байдалай шанарые юрэл ондоо нюдөөр харахандли харадаг болообди.

ХЭРЭГЛЭМЖЭ БА ДУРАДХАЛ

Тиихэлээрээ эд хэрэглэмжын бүридэл болон хараа бодолые нилээд шэнэдхэн хубилгаха гээшэ манай общественын хүсэжэн жагсаhан шата дээрэхи хүгжэлтын онсо илгаань, шухала зүйлынь болоо.

Урдань бүхы юумэеэ эгээл түрүүшын ээлжээндэ хабаатай юумэндэ зорюулха, залуу Совет гүрэнэй өөрынь тоггожо ядажа байhан асуудалда бүхы юумэеэ хандуулха баатай болоhон үедэ, социалис байгуулалтын эхин шатын үедэ хэдэн миллион коммунистнууд ба партийна бэшэ хүнүүд ушар ёho мэдэжэ байгаад, хохидол, гашуудал, зоболондо ородог, эгээл шухала гэжэ hанаhан юумэндээ хүртэнгүй hанаагаа амардаг, ажабайдалай илгарма зохид онсо байдалда ажаhууха эрхэгүйбди гэжэ өөhэдыгөө тоолодог байhан гээбди. Энэ ушар ниитэ арад зоной хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгэдэ, тэрэнэй шанар ба ассортиментдэ хабаатай байнгүй байха аргагүй байгаал даа. Урданай сагта хүн зондо яhаланшье ойлгуулмаар, мүн тиимэ байха ёhотойшье зүйлнүүд мүнөө үеын эрхэ байдалда таарамжагүй болоо гээшэ.

Общественын шэнэ эрилтэнүүдые, мүн арадай ажахын шэнэ, нилээд ехэ болоhон арга боломжонуудые хараада абажа, парти хадаа арад зоной хэрэглэмжын эд бараа гансашье ехэдхэхэ тухай бэшэ, мүн шанарыень али болохоор hайжаруулха, хүн зоной эрилтэ хангалгые үндэhөөрнь нарижуулан дээшэлүүлхэ тухай асуудал эрид шангаар табиhан байна. Энэ хараа шугамай ёhoop үшөө юhэдэхи табан жэлэй үедэ түсэблэлгые нарижуулан hайжаруулха, олониитын хэрэглэдэг продукци үйлэдбэрилгые эмхидхэхэ ба урмашуулха, эд хэрэгсэлнүүдэй хэрэглэмжын шэнжэ шанарые шэнэдхэхэ тушаа ябуулагдаха горитой ба олон талын хүдэлмэридэ эхин шата табигдаhан байгаа. Эрхим шанартай эд бараа хэрэглэхэ талаар улам ургажа байгаа эрилтын болон тэдээгээр хүсэд бэшээр хангалгын хоорондохи таарууугүй байдалые бага болгохо хэрэгтэ, тодорхойлон хэлэхэдэ шанарай гурбан категорёор продукциие шалган сэгнэлгэ, стандартнуудые зохёохо ба нэбтэрүүлхэ шэнэ гурим, мүн «шанар хангалгын индустриие» — туршалгын цехүүд болон участогуудые, эрилтэнүүдые шудалха болон ассортиментые уридшалан мэдэхэ лабораторинуудые нилээд үргэдхэлгэ hайнаар нүлөөлhэн байна. Хүн зондо хэрэгтэй эд бараа гаргалгада мүн лэ продукциин шанар комплексно ёhoop залан хүтэлэлгын гуримые олохон ажалша коллективүүдэй шудалhан ушар аша үрэтэй байгаа. Иимэ гурим нэбтэрүүлhэн предприятинуудта үйлэдбэриин ниитэ хэмжээн соо шанарай эрхим категоритой эд бараанай хуби дунда зэргээр 1,5 — [...] ехэ болоо, голодо[...] лодог гээлтэ хоро[...] дахин доошолоо.

Далаад онуудта [...] юумые ёhотоор сэ[...] раа, мүнөө шанар [...] тиментдэ улад зо[...] даг эрилтэнүүд х[...] мышленностиин [...] зүйлнүүдhээ яаха а[...] байhаар гэжэ хара[...] хын аргагүй. Шана[...] дэгтэ хүртэhэн а[...] рэглэмжын эд бара[...] оной сентябриин [...] мянган нэрэтэй зүй[...] hан) нилээд ехээр [...] дэг болоошье h[...] бүлэгэй олохон hа[...] та иимэ продукц[...] үшөөл даншье hаа [...] ха юм. Ниитэ ех[...] раанай дунда «Н» [...] бараан) гэжэ тэмдэ[...] нүүд илангаяа ба[...] зандаа. «Жэлhээ ж[...] дай хэрэглэмжын [...] то эд бараа, илан[...] трикотаж хубсаhа, [...] тал, мебель болон [...] зорнүүдые гаргаха[...] дэй дүүргэгдэдэггү[...] ушар эли ха юм, [...] КПСС-эй XXVI съ[...]

...ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

...хсэл. Эхнииинь 1-дэ... ...рэ).

...ршаг түбэртэй «наа... дэлхэйн ядерна ...дахь аюул тохёол... ...оон оруулаад милли... ...тэй гүүгэ хэхые нэ... ...эйнэ һүрөөтэй мүү... ...нэгэн» юумэ ой... ...оршулха болоо...

...империализмын ...эзэрхэг түрим... ...оо бүринь арадууд ...эсэргүүсэн улам ...һэн.

...тэй хэһэн нюуса үгсэенүүдэй амгалан тайбан байдалые хангаха шадахагүй байһые араб арадууд өөһэдынгөө дүй дуршалһаа ойлгоһон гэшэ. Эрхэнүүдэйнгээ түлөө арабуудай бүри нягта хамгаалалтаар тэмсэхэ һаань, тэдэнэй тэмсэлые уласхоорондын олониитын бүри эдэбхитэйгээр дэмжэхэ байна. Дутын Зүүн зүгтэхи дайнай аюул дары түргөөр саргаагдаха юм гэжэ найдамтайгаар хэлэжэ болоно.

Советскэ Союз түшаа хэлэхэ болоо ба, үнэн зүб хэрэгые хүндэлдэг бүхы хүнүүдтэй, Дутын Зүүн зүгтэ бата эб найрамдал хангаха хүсэлтэйгээр харилсаа холбоо тогтоохоор бэлэн. Дутын Зүүн зүгтэхи байдалда уласхоорондын конференци зарлаха гэһэн дурадхалые КПСС-эй XXVI съезд дээрэ найруулагдан ушар нэгэн элирхэйлэн гаргаа. Араб арадуудай энэ дурадхалые ойлгожо, дэмжэжэ байһандань бидэ баярланабди.

Энэ хадаа хабаатай бүхы талануудай хамтын хүсэлэн оролдолгогоор түс асуудалые эбэй ёһоор гүримшүүлхэ, иргэнэйнь аша түһые хангаха, нүтэгһөнь ашаг олзо оруулха бэшэ, харин нииитын аша түһада гүримшүүлхэ гэһэн Кэмп-Дэвидэй тогтоол үгэсөөнһөө илгаатай байна.

Израильтай хилэлдэг бүхы араб оронуудай, Израильһаа газар нь али тэгшэ эрхэтэйгээр Палестинын сүлөөлхэ эмхиин мүн лэ заабол хабаадалсаха ёһотой гэжэ тоолонобди.

Советскэ Союз болон Холбоото Штадуудаа гадна, Дутын Зүүн зүг шадархи, Тобшолбол, Баруун Европые, Хойто Африкые, Урда Азиие түлөөлһэн бусад гүрэнүүд тэрэндэ мүн лэ хабаадаха шадаха байгаа.

Манай дурадхалнууд имнэл даа. Эдэ бүгэдэ Дутын Зүүн зүгтэхи асуудалые үнэн зүбөөр али бүхы талаһаа гүримшүүлхэ хэрэгые олошье һуурянаһаа хүдэлгэжэ гэһэн нэгэл үг зорилготой. Нимэ араар гүримшүүлгэ шиидхэжэ шадахагүй наанай, энэ ушар ганса дээрэ түримхэйшүүлэлгэ...

Эд асуудалаар, мүн араб нацида баалалтаар байгуулагдадаг шиидхэбэринүүд түшаа хараа шэглэлөө Йеменэй Араб Республикын гүрэнэй байрлалһаа бидэ сэгнэнэбди...

А. А. САЛЕХАЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

...нүхэр Леонид ...Брежнев, Советскэ ...Коммунис партиин ...Комитедэй Ге... секретарь, Совет ...Республиканууд... Верховно Соведэй ...үмэн Түрүүлэгшэ!

...хани нүхэд!

...ниие холбожо бай... ...эйнэй түүхэтэ хани ба... ...мэдэрэлтэйгээр, ...алтайгаар өөрынгөө ...намтай хамта ябаһан ...ниин үмэнэһөө Таана... ...маршалнаб.

...ай хани барисаата. ...үлэ оронон та... ...дэрэ гэшхэхэтэймнай ...бидэнние тон урма ...гаар, хүндэтэй ха... ...р угтаһанайтнай тү... ...нда, хүндэтэ нүхэр. ...лгын ба хани бари... ...үнэн зүрхэнэй баяр ...ханаа, гүкэгы сэдь... ...талархалаа мэдүүлжэ ...даа, хэмжээлэшэгүй ...баяртайб. Эдэ бүгэдэ ...арадай ба Советскэ ...арадуудай хооронд... ...хани барисаанай бата ...байһые элирхэйлэн ха...

...е эдэ бүхы амаршал... ...ые хүргэхэдөө, агуу... ...совет арадтай түүхэтэ ...барисаагаа үндэрөөр ...бүхы йемен арадай ...бодолые элирхэйлэн ...жэ байнабди.

...хани барисаамнай тог... ...ёһоор таби гаран жэ... ...түүхэтэй. Совет-араб ха... ...анай түүхэдэ түрүүшын ...ануудай нэгые нээжэ, ...үндэ энэ хани бари... ...эгээл бата бэхи бай... ...32 оной сентябриин ...алдарта революци ...харилсааемнай батадхан ...тэрэнэй хүгжэл... ...хараа түсэбүүдые ур... ...пайн һайхан үг зорил... ...ай аша туһада хам... ...хүсэлэй нииитэ шэглэл... ...е тодорхойлоо.

...ай арад түрүүшүүлэй ...орожо, Октябриин ре... ...дие мэдэрээд, эрхэ сү...

...лөөтэй болохо, өөһэдөө өөһэдынгөө хуули тодорхойлхо талаар арадуудай эрхэ... үндэһэн хүсэлые... баһа, 1928 ондо Советскэ Союзтай харилсаа холбоо тогтоогоо һэн.

Йеменэй зүгһөө хэгдэһэн энэ алхам тухай хэлэхэдээ, манай революцида Советскэ Союзай үзүүлһэн туһаламжа, дэмжэлгын залан сэхэ хараа бодолтой байһыень тэмдэглэнэбди. Энэ хараа бодол йемен арадай дурасхаалда хэтын хэтэдэ үлэхэл: тэрэ СССР-эй ба ЙАР-ай хоорондохи хани барисаанай үндэһэ һууриие бэхижүүлгэдэ нүлөөлөө, хоёр арадай ба бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада хоёр талын харилсаае хүгжөөлгын замаар амжалтатайгаар дабшажа шадаха байһан ушар баримтые үнэн байдал. эб найрамдал болон хани барисаа тогтоохые эрмэлзэдэг манай арадууд батадхаа.

Гээгдэлдэ эсэргүүсэн эрид шангаар, шиидхэхы ёһоор тэмсэдэг йемен арад али бүхы асуудалнуудаар революционно асари ехэ амжалтануудые туйлаа. Гээгдэнги ядуу байдалаа һайжаруулхын түлөө, бүхы хүсэлэл эрмэлзэлнүүд болон һанаашалгануудаа бэелүүлхын түлөө тэрэ саашадаашье тэмсэхэ байна.

Национально-сүлөөрэлгын революцинуудые дэмжэжэ, амгалан гүримаар зэргэ оршохо ба хани барисаанай гол ёһонуудые баталжа, бүхы дэлхэй дээрэ үнэн хэрэгэй. үнэн ябадалай илан мандахын түлөө оролдожо, Советскэ Союзай арадуудай, эб найрамдалай хэрэгтэ үнэн сэхэ тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй дүүргэдэг үүргын ямар ехэ удха шанартай байһан тухай эндэ үшөө дахин хэлэлтэй аал. Хани барисаата Советскэ Союз түрүүтэй эб найрамдалда, эрхэ сүлөөдэ дуратай бүхы хүсэнүүдэй зүгһөө үзүүлэгдэһэн туһаламжа, дэмжэлгын ашаар ... түрүүн палестин арадай эрхэнүүдые хамгаалгада шиидхэхы үүргэ дүүргэхын тула йемен арадай нэгэдэлые бэхижүүлхэ. эб эсыень батадхаха зорилготойгоор тэрэ тэмсэлээ үргэлжэлүүлжэ байна.

Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгануудта эсэргүүгээр, газар дайдаяа сүлөөлхын ба өөһэдынгөө эрхэнүүдые, нэн түрүүн палестин арадай булягдажа абтаһан үнэн зүб национальна эрхэнүүдые, тэрэнэй тон ганса бодото түлөөлэгшэ болохо Палестиные сүлөөлхэ эмхиин хүтэлбэри доро Палестиные газар дээрэ бэеэ даанхай национальна. гүрэн байгуулха ба өөһэдөө өөһэдынгөө тодорхойлхо эрхэнүүдээ һэргээхын түлөө араб арадуудай үнэн тэмсэлые дэмжэжэ, Советскэ Союзай баримталдаг залан сэхэ. эрид шууд хараа бодолые йемен арад. мүн бүхы араб нацидал адляар, үндэрөөр сэгнэдэг байна.

Араб нацида эсэргүүгээр Израилиин зүгһөө үргэлжэлүүлэгдэжэ байдаг эзэрхэг түримхэй ябуулга болон палестин ба ливан арадуудта эсэргүүгээр Израилиин булимтарагшадай үдэр бүри үүдхэдэг сэрэгэй ябуулганууд гансашье Дутын Зүүн зүгтэ бэшэ, мүн бүгэдэ нииитын эб найрамдалда ба уласхоорондын аюулгүй байдалда хоро хүргэнэ гэжэ Йеменэй Араб Республика тоолоно.

Аха дүү Ирагай ядерна шэнжэлгэнүүдэй түбтэ Израилиин гэнтын добтолго ба Ливанай урда зугтэ үргэлжэлжэ байгаа эзэрхэг түримхэй ябуулганууд Израилиин

сионис гүрэнэй бодото хараа бодолые батадхана. Тэрэ эндэхи арадуудай оршон иргэнгэ ба бүхы нэлэнэй түбэртэй ...

...гэ нэгэсэ хүндэлхэ, дотоодынгоо хэрэгүүдтэ хамаарадсахагүй, али бүхы талын аша туһые сахиха үндэһэн дээрэ бүхы гүрэнүүдтэй харилсаа холбоо тогтоодог. Советскэ Союзтай бидэнэй бэелүүлдэг харилсаа холбоон дээрэ заагдаһан гол ёһонуудые үндэһөө байгуулагдаг, хүгжөөгдэдэг харилсаанууд талаар жэшээ болодог байгаа, саашадаашье байха.

Колониализмын дарлалта мүлжэлгэ доро зобожо байдаг арадуудай эрхэ сүлөөгэйнгөө, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэхэдэнь, саашадаашье туһалхадай гэжэ бидэ дахин мэдүүлнэбди. Үндэһэ һанаатай талаар илгаан гавааша... политикада ЙАР урдынхяараа харюу сохилто үгэхэ, буу зэбсэг зараалтайгаар бүтээлгые болюулхын түлөө, ядерна зэбсэг дэлгэрүүлхэгүй түлөө оролдохо болно. Уласхоорондын шэхардуу байдалые һулааруулха зорилготойгоор хэгдэдэг бүхы хүсэлэл оролдолгонуудые бидэ байһал дэмжэнэбди.

Советскэ Союзтай бата хани барисаатай, нягта харилсаа холбоотой байһамнай ...

...Советскэ Союзай гаргаһан үүсхэл бүхы асуудалнуудые шиидхэхэ ...

Бидэнэй албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерэлгэмнай Йемен, совет арадуудай хоорондохи харилсаа холбоое улам хүгжөөн бэхижүүлхэ замда шухала шата болохол.

Советскэ Союзда, тэрэнэй сэсэн мэргэн хүтэлбэрилэгшэд болон баатар габьяата совет арадта йемен хүн бүхэн, зүрхэ сэдьхэлээрээ үнэн сэхэ юм гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ найдуулха байнаб.

Йемен ба совет арадуудай хоорондохи хани барисаата харилсаа холбооe бэхижүүлхэ талаар үнэн зүрхэнэй хүсэлэл оролдолго гаргадагайнь түлөө хүндэтэ нүхэр, Президент Леонид Ильич Брежневтэ, партида, Советскэ Союзай правительство болон арадта зүрхэ сэдьхэлһээ баяр хүргэхые-мни зүбшөөгыт.

Эндэ байһан бүхы хүнүүдэй түлөө!

Манай арадуудай хоорондохи хани барисаанай түлөө!

Тэрэнэй улам хүгжэн бэхижэхын түлөө! — хундага үргэхые дурадханаб.

* * *

Л. И. Брежневэй, А. А. Салехай хэлэһэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар угтагдаа.

Сайлалга хани ёһоной оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

...рн тэмсэлые бүри эмхи гүримтэй болгоно бшуу. Эдэ һанамжануудые үндэһэ болгон, Йеменэй Араб Республика өөрынгөө газар дайда дээрэ гадаадын оронуудай түлөөлэгшэдэй байлгые буруушаана. Мүн дүтэ шадарай районуудта: Индиин океан, Персидскэ тохой ба Улаан далай дээрэ гадаадын оронуудай түлөөлэгшэдые байлгахагүйн түлөө ЙАР оролдодог юм.

Энэ районие нейтральна район гэжэ соносхохо гэһэн Советскэ Союзай уряа тэрэниие урдынхидал мэтэ уласхоорондын хёмороо зүришэлдөөгүй байлгаха гэһэн манай хүсэл эрмэлзэлтэй таарана гэжэ бидэ тоолонобди.

Таарамжатай нейтралитет болон бүлэглэлнүүдтэ хабаадахагүй гэһэн политикада үнэн сэхэ байха зуураа, нэ...

...бүрэнүүдэй хоорондохи харилсаа холбооe хүгжөөхэ талаар нимэ хүсэлэл оролдолгонууд тааруу зохид байдал тогтоодог. Таарамжатай нейтралитет болон бүлэглэлнүүддэ хабаадахагүй гэһэн хүдэлөөе нимэл хараа бодолтойгоор хаража үзэнэбди. Юуб гэбэл, энэ хүдэлөөн хүгжэжэ байгаа оронуудай арадуудай ноөсэ арга боломжонуудые элсүүлнэ, эрхэ сүлөөгэй нангин үг зорилгонуудай илан мандахын түлөө тэдэнэй нангин тэмсэлые бүри эмхи гүримтэй болгоно бшуу...

...ба һайн дуранай харилсаа холбооной бата үндэһэ һуури дээрэ, хүгжэлтэ дэбжэлтэ туйлаха, газар дэлхэй дээрэ энхэ тэниглэн байдал тогтоохо гэһэн манай хамтын эрмэлзэлдэ түшэглэнэ бшуу.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТАСС АПН

ФИНЛЯНДИИН ГҮРЭНЭЙ СОВЕДЭЙ ШИИДХЭБЭРИ

ХЕЛЬСИНКИ. Үбшэлһэнэй ушарһаа У. К. Кекконен Финляндиин президентын уялгануудые гүйсэдхэжэ шадахаяа болибо гэжэ Финляндиин Гүрэнэй Соведэй октябриин 27-ной ээлжээтэ бэшэ заседани дээрэ соносхогдоо. Тиимэһээ январиин 17—18-да президентые һунгаха түлөөлэгшэдэй коллегиие һунгаха, президентын һунгалтые 1982 оной январиин 26-да зарлаха гэһэн шиидхэбэри Гүрэнэй Совет баталан абаба.

Бэеынгээ элүүрэй муудаһан дээрэһээ президентын уялгануудые гүйсэдхэжэ шадахаяа болёо гэһэн врачнуудай тобшололые дурдаһан бэшэгтэйгээр Гүрэнэй Соведтэ У. К. Кекконенэй хандаһантай дашарамдуулан, иимэ шиидхэбэри абтаа.

Ороной ба арадай аша туһада өөрыгөө зорюулһан, Финляндиин элитэ ехэ политическэ ажал ябуулагша, Гүрэнэй хүтэлбэрилэгшөөр хорин табан жэлэй туршада жэшээлэшэгүй гайхамшаг ажал ябуулгань дүүрэбэ, — гэжэ премьер-министрэй уялгые дүүргэжэ байһан Э. Уситало Гүрэнэй Соведэй заседаниин һүүлээр болгошо пресс-конференци дээрэ хэлээ.

У. К. Кекконен президентын тушаал даажа байхадаа, гадаадын политикын талаар Ю. К. Паасикивиин хараа бодол үргэлжэлүүлэн, Финляндиин эдэбхитэй. эб найрамдалта гадаадын политика тодорхойлон бэелүүлээ. Хани барисаан, харилсаа холбоон ба харилсан туһалалсалга тухай совет-финляндиин договорые үндэһэ болгодог, Советскэ Союзтай хүршэ ёһоной харилсаан — тэрэниие хүгжөөхын тула президент У. К. Кекконенэй илангаяа ехэ оролдолго гаргаһан харилсаан — энэ политика амжалтатайгаар бэелүүлхэ эшэ нүхэсэл болоһон байха юм.

Гүрэнэй Соведэй, ороной тон олонхи арад зоной һанал бодолые үндэһэ болгон, У. К. Кекконенэй гадаадын политическэ хараа бодолой шухала удха шанартай байһые фин арад бүрин мэдэрнэ, ойлгоно. Энэ шугамые үргэлжэлүүлхын тула нэгэ һанал бодолтойгоор оролдолго, хүтэлэлгэ гаргаха байха гээд тусхайлан тэмдэглэхые хүсэнэб гэжэ Э. Уситало мэдүүлбэ.

ГҮРЭНЭЙ МЭДЭЛДЭ ОРУУЛХА ТҮСЭБҮҮД ҺАЙШААГДАА

ПАРИЖ. Гүрэнэй мэдэлдэ оруулха тухай правительствын табиһан хуулиин проектые Франциин Национальна суглаан һайшааба. «Компани женераль д' Электрисите», «Сен-Гобен-Понт-а-Муссон», «Пешине-Южин-Кюльман», «Рон-Пуленк», «Томсон-Брандт» гэдэг промышленна табан томо бүлэгтэ гүрэнэй хиналта тогтоохо, тэрэшэлэн үмсын 36 банкые гүрэнэй мэдэлдэ оруулха гэжэ тэрэ хуулиин проект дотор хараалагдана. Энээниие зүбшөөжэ, социалис ба коммунис партинуудай депутадууд дүүгаа үгөө.

Правительствада ороогүй буржуазна партинууд энэ хуулиин проектые зүбшэн хэлсэлгэ унжагайруулхын тула али бүхы арга хэрэглэһэн байна. Зүбшэн хэлсэлгын үедэ тэрэнэй эхин текстдэ мянга гаран заһабари оруулхые дурадхаһан байгаа. Тэдэниие гүрэнэй мэдэлдэ оруулха тухай хуулиин проект сенадай үзэмжэдэ табигдахань.

МАДРИДТАХИ УУЛЗАЛГЫН ШУХАЛА ШАТА

Хельсинкидэ болоһон нииитэ Европын зүблөөнэй Түгэсхэлэй актда толгойлогшоноройнь гараа табиһан 35 гүрэнэй түлөөлэгшэдэй уулзалга Мадридта хүдэлмэреэ һэргээбэ. Гурбан һарын туршада забһарлалга хэһэнэй һүүлээр эдэнэр Европодо аюулгүй байдал хангаха ба али али талада ашатай туһатай харилсаа холбоо энэ түбидэ хүгжөөхэ ябадал хангалгын хэрэг урагшань дабшуулха зорилготой Мадридтахи зүблөөнэй түгэсхэлэй документые бэлдэхэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлхын, шадаал һаа түгэсхэхын тула октябриин 27-до Испаниин ниислэлдэ дахинаа суглараба.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ТОКИО. **ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ КОМИТЕДЭЙ УРЯАГААР.** Японой ажалшад болон демократическа хүсэнүүд Рейганэй захиргаанай дайн жүрөөдэдэг политикые, япон-американ сэрэгэй союзые буруушаан, олоороо тэмсэнэ. Хэдэн арбаад мянган хүдэлмэришэд, алба хаагшад, студентнэр Японой амгалан байдал хамгаалха комитедэй уряагаар Токиодо, Осакада, Иокогамада, ороной бусад олон хото городуудта болоһон жагсаалнуудта хабаадана. Тэдэнэр Вашингтоной эзэрхэг түримхэй түсэбүүдые эрид шууд буруушаагаад, дайн сэрэгэй бэлэдхэл хэхэеэ болихо эрилтэ Японой правительствын урда табиба.

«Ядерна зэбсэг хэрэггүй!» гэһэн уряатай, буруушаалай жагсаалнууд американ сэрэгэй баазануудай байдаг Иокосука, Сасебо, Ивакуни гэхэ мэтэ городуудта болоо.

МҮРДЭЛГЭ ХЭҺЭЭЛГЭДЭ ХАРЮУ БОЛГОН

ВАШИНГТОН. Ноябрь һарада Нью-Йоркдо болохо АФТ-КПП гэдэг профсоюзна нэгэдэлэй жэл бүриин съездэ США-гай президент Р. Рейган уригдаагүй. АФТ-КПП-гэй тусхай түлөөлэгшын мэдүүлгые дурдан, Ассошиэйтед пресс агентство энээн тухайда мэдээсээ.

Өөрынгөө гэшүүдые түлөөлхэ, хамгаалха эрхэһээнь США-гай авиалиинүүдэй диспетчернүүдэй профсоюзые хаһаһан, буһалгаалан бодогшо 11,5 мянган диспетчернүүдые ажалһаань гаргаха гэжэ захирһан, профсоюзда харша политика баримталан бэелүүлһэн дээрэһээнь, энэ съездэ Р. Рейганиие урихагүй гээд шиидхэһэн байна гэжэ эндэхи политическэ адаглагшад тайлбарилна. Президентнүүд иимэ съезднүүдтэ уригдадаг, тэндэ үгэ хэлэдэг заншалтай байһан юм.

БҮХЫ ДЕМОКРАТИЧЕСКА ХҮСЭНҮҮДЭЙ ЯБУУЛГЫЕ НЭГЭДХЭХЫН ТҮЛӨӨ

ЛИССАБОН. Португалиин хархис хүсэнүүд, тэдэнэй ашаг туһые хамгаалдаг, засаг барижа байгаа бүлэглэлдэ хабаададаг партинууд зэбсэгтэ хүсэнүүдые дахинаа хинадаг болохо, сэрэгэй талаар президентын этигэмжэ түлөөлэлгэнүүдые хизаарлаха, Революционно соведые тарааха һэдэлгэ гаргана, — гэжэ Португалиин Компартиин Генеральна секретарь А. Куньял Гимарайнш хотодо болоһон ехэ митинг дээрэ мэдүүлээ.

1974 оной Апрелиин революциин илаһанай эсэстэ хархис хүсэнүүд засаглахала болиһон юм. Гэхэ зуура, мүнөө тэдэниие өөһэдынгөө ашаг туһада дахин хэрэглэхэ, революцяар тогтоогдоһон засаг түрые задагайруулха, революциһаа хойшонхи түрүү ёһоной бүхы шэнэдхэлгэнүүдые усадхаха һанаатай. Эдэ харата түсэбүүдэй гүйсэдхэгдөө һаань, Португалиин демократида ехэ аюул тохёолдохо болоно гэжэ А. Куньял тэмдэглэбэ.

ПКП энэ ушарые хараада абажа, сэрэгэй талаар президентдэ олгогдоһон мүнөөнэй бүхы эрхэ түлөөлэлгэнүүдые үндэһэн хуули дотор үлөөхын түлөө эрид шууд тэмсэнэ, гүрэнэй засагай орган болгошо Ревсоведые байлгаха шухала гээд тоолоно.

Засаг барижа байгаа бүлэглэлшье, тэрэнэй үндэһэ һуури дээрэ эмхидхэгдэһэн шэнэ правительствашье ороной үмэнэхи орёо асуудалнуудай нэгыешье шиидхэжэ шадахагүй гэжэ саашадаа хэлэгдэнэ. Засаг барижа байгаа кабинет үдэр бүриингөө ябуулгаар демократическа хуули ёһо ходо эбдэнэ, конституциие хуули бусаар хубилгаха зорилго табина. Тиимэһээ правительствые дары тушаалһаань буулгаха, Республикын суглаае тарааха, хууляар хараалагдаһан саг соо парламентын һунгалтые болзорһоо урид үнгэргэхэ шухала гэжэ коммунистнууд тоолоно.

Ороной бүхы демократическа хүсэнүүдэй, түрүүшын ээлжээндэ коммунистнууд болон социалистнуудай ябуулгануудые нэгэдхэһэнэй үндэһөөр лэ, Португалиин засаг барижа байгаа бүлэглэлэй орондо таарамжатай засаг захиргаа байгуулжа шадагдаха гэжэ ПКП-гэй Генеральна секретарь тусхайлан тэмдэглэнэ.

США-гай захиргаанай милитарис түсэбүүд дэлхэйн олониитын дура гутаана. Демократическа залуушуулай бүхэдэлхэйн федерациин хэблэн гаргаһан энэ плакат дээрэ Европын газар дээрэ американ шэнэ ядерна ракетэнүүдые тодхохогүй гэһэн эрилтэ табигдана.

...АНА...

...5 — 2 ...олодоһонһоо ...хоролто... ...ноо.

...үүдта хэ... ...ор сэгнэхэ... ...анар ба ...д зоной ...д хадаа ...ин дурадх... ...аха аргагүй ...харангүй ...Шанарай ...н арадай ...бараанай ...иин 1-дэ ...й зүйлнүү... ...ехээр бүт... ...е һаань ...н һалбари... ...родукциин ...е һаа бага ...э ехэ эд ...«Н» (шан... ...тэмдэгтэй ...на бага ба... ...һээ жэлдэ ...кын олон ...илангаяа ...саһа, арһа... ...болон ...аргаха түс... ...дэггүй ...юм, — ...VI съезд ...

Л. И. Брежнев хэлээ ...: «Шанарынь һайжа... ...шэмэглэн гоёохо, ...нментыень үргэдхэхэ ...шье зохихо хубилал... ...болоогүй. Эдэ бүхы ...дые удааруулангүй гу... ...улха хэрэгтэй болоод ...

...КПСС-эй ЦК-гай һүүлэй ...эдэ хэдэн Пленумүүдэй ...шиидхэбэринүүд, XXVI съез... ...документнүүд дотор эр... ...шанартай эд хэрэгсэл... ...гаргахада һаад хэдэг ...гон шалтагаанууд элир... ...хэһэн, шэнжэлэгдэһэн ...энэ хадаа научно-техни... ...хэмжээнэй, үргэн хэрэг... ...зүйлнүүдые бүтээдэг ...приятинуудай үйлэдбэриин ...ын талаар үзэгдэдэг ...шье болоно. Энэ ха... ...продукциин шанарай ...табигдадаг хинал... ...стандартизацилгада ...бии байгаа горитой ду... ...нуудшье болоно. Энэ ...түсэблэлгын үрэ дүн... ...наринжуулан һайжа... ...дааргүй байһан ушар, ...шанартай эд бараа бү... ...экономическа талаарнь һулаар урмашуулга... ...болоно.

...үйлэдбэриин шанарай та... ...ша, харин тоогойнь та... ...түрүүшын ээлжээндэ та... ...байһан энээнэй ур... ...үеын ёһо заншал ха... ...хэрэгтэ эгээл ехэ һаад ...татаһан байна.

Эдэ болон бусад бэрхэшээлнүүдые, дутагдалнуудые, шиидхэгдээгүй асуудалнуудые дабан гараха хэрэгтэ ажахыгаа эрхилэлгын гурим наринжуулан һайжаруулха, мүн ашаг үрэ ба шанар дээшэлүүлгэдэ тэрэнэй үзүүлдэг нүлөөе шангадхаха түшаа парти болон Совет правительствын хараалһан хэмжээнүүд ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Жэшээлхэдэ, хоёрдохи категориин эд бараан түшаа эбтадаг хэмжээнүүд (оптово сэнгынь буулгалга) бүри шангадхагдажа, тад һөөргэ. Шанарай тэмдэгтэ хүртэһэн эд бараанай түлөө оптово сэнгүүдтэ хэгдэдэг нэмэлтын хэм хэмжээн ехэ болоно. Экономическа урмашуулгын фонд бии болгохо шэнэ гурим хадаа ажалша коллективүүдэй эдэбхи үүсхэлээ хүгжөөхэдэнь нэмэлтэ арга боломжо олгоно. Дээдэ категориин продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэһэнһээ ба тиимэ продукци худалдажа оруулһан ашаг олзын ургалтаһаа мүнөө предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдые материальна талаарнь урмашуулгын хэмжээн сэхэ дулдыдуулагдадаг болонхой.

ХҮН БҮХЭНҺӨӨ ДУЛДЫДАНА

Өөрынгөө дэбжэлтын мүнөө үеын шатада общество арад зоной амин шухала али бүхы аша туһын шанар хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулхын тулада баян арга боломжотой юм. Хүсэн түгэлдэр экономико ба эрдэм наука байгуулагдаад, эршэ түгэлдэрөөр хүгжөөгдэнэ, ажахыгаа эрхилэлгын гурим, экономическа хүгжэлтын ба урмашуулгын системэ үг зорилготойгоор наринжуулан һайжаруулагдана. Ажал хэрэгээ пайн мэдэхэ хүтэлөөрилхы кадрнууд орон доторнай хүмүүжүүлэгдэнхэй. Хүдэлмэришэн анги, колхозно таряашад, интеллигенци сэхэнхидээ ушар ёһо һайн мэдэхэ, жаяг зааршамтай хүнүүд, социалис ёһоор, үүсхэлтэйгээр, харюусалгатайгаар хүдэлжэ шадаха өөһэдынгөө ажал хэрэгэй мастернууд ха юм. Эгээл гол шухалань гэхэдэ — совет общество хадаа ажал ябуулгын тэдо һонор, научна ёһоор шалгагдаһан хараа шугамтай. мүн хүн тухай, тэрэнэй хэрэглэмжэ ба һанаан сэдьхэл тухай ходоол анхаржа байха гэһэн политикатай бшуу. Улад зоной хэрэглэхэ эд бараа үйлэдбэрилгэ, хэрэглэлтын һалбариие хүгжөөлгэ — энэмнай, КПСС-эй XXVI съездын онсолон тэмдэглэһэнэй ёһоор. партиина түрүүшын ээлжээнэй хэрэг болоно.

Эд бараа үйлэдбэрилгэдэ ба ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгада хабаатай али бүхы асуудалнуудаар съездын абаһан үзэл суртал болон захяа заабаринууд арбан нэгэдэхи табан жэлдэ бэелүүлэгдэхэ тодорхой зорилгонууд дотор үгтэнхэй юм.

Хүнгэн промышленностьда продукци үйлэдбэрилгын нииитэ хэмжээн 18—20 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагданхай. Зоной ехээр хэрэглэдэг эд бараан бүри ехээр бүтээгдэдэг болохо. Эдэ юуд бэ гэхэдэ, нэн түрүүн элдэб янзын пумаажан, поопон. торгон, лён бүдүүд болоно. Будуун шэнги бүд бэшэ материалнуудые эрид ехээр — 3,7 дахин ехээр үйлэдбэрилхэдэ, энэ дутагдал усадхагдаха жэшээтэй. Хибэс болон хибэсшүү зүйлнүүдые бүтээлгэ 30 шахуу процентээр ехэ болохо байна.

Соёлой-ажаһуудалай хэрэглэмжын ба ажахын хэрэгсэлэй продукци үйлэдбэрилхэ талаар ехэ дабшалта хэгдэхэ жэшээтэй (ургалтань 1,4 дахинһаа бага бэшэ байха). Эд бараанай ассортиментые һайжаруулха ба шэнэдхэхэ хэрэгтэ эндэ түрүүшын ээлжээнэй анхарал хандуулагдана. Жэшээлхэдэ, олон камератай холодильнигууд, үнгэтэ телевизорнууд, кассетэтэй магнитофонууд. автомат ба хахад автомат аргаар хүдэлдэг хубсаһа угаадаг машинанууд хэдэн дахин олоор гаргагдадаг болохо юм.

Эдеэ хоолой промышленностьда белогоор, витаминаар ба шэмэ шүүһэтэй бусад зүйлнүүдээр шанаржуулһан продуктнуудые бии болголгодо онсо анхарал хандуулагдаха байна. Загаһанай промышленностьда амиды ба хүргэгдэһэн загаһа, балык ба кулинарна зүйлнүүдые, сонгоһон ба хатааһан загаһа буйлуулан гаргалга сэдхэгдэхэ болоно.

Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын һалбарида хүн зоной захилнуудые дүүргэлгын шанарта ба аятай зохидоор хангалгада гол анхарал табигдана гээшэ. Шэнэ гэр байранууд таарамжатай һайн болохо, тэдэниие болбосон түхэлтэй болголгын хэмжээн дээшэлхэ. Түсэбтэ табан жэлэй хугасаа соо аятай һайнаар зохёогдоһон квартиратай типовой проектнүүдээр гэр байра барилгада оролго гол түлэб дүүрэхэ жэшээтэй.

Түсэблэгдэһэн эдэ бүхы даалгабаринууд өөһэдөө зүндөө бэелүүлэгдэшэхэ бэшэ юм aаб лаа. Тэдэниие дүүргэлгын шиидхэхы гол найдабариинь нэгэн — энэ хадаа манай хэдэг ажал. тиихэдээ эрхим шанартай ба эрхим ашаг үрэтэй ажал мүн болоно.

Һуудал байдалай ямар нэгэн тааруу һайн эрхэ байдалтай болохо эрилтэ табихадаа, бидэ өөһэдөө иимэ эрхэ байдал байгуулнабди гэжэ мартаха эрхэгүйбди. Иимэ эрхэ байдал бии болохо гү, али үгы гү — энэ хадаа бидэнһээ, хүн бүхэнһөөмнай — министрнээ ба хүдэлмэришэнһөө, колхозингһоо, эрдэмтэ ба инженерһээ, СССР-эй Госпланай хүдэлмэрилэгшэһөө ба арадай хинагшаһаа, коммунист ба партиина бэшэ хүнһөө дулдыдана бшуу. Амжалта болбол хүдэлмэриин ямаршье газар дээрэ ажал хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандаһанһаа, бэе бэедээ бидэнэй эрилтэ таопнаһаа, хэнэйшье гаргаа һаань, бусадта найдаад һууха, гээгдэнги байха, нютагайнгаа тала хараха ямаршье үзэгдэлтэй, албан хойрог яадалтай тэмсэхэдээ, нэтэрүү шанга, буулта хэдэггүй байһанһаа дулдыдаха байна бшуу.

Үлэмжэ һайнаар ажаһуухые, мүнөөдэр һуудал байдалай шухала аша туһа абахые хүсэхэдөө, бидэ муугаар хүдэлхэ эрхэгүйбди. Манай хүдэлмэриин шанарһаа манай ажабайдалай аятай зохид байдал, гоё һайхан һуудал, оюун сэдьхэлэй дүүрэн байдал бүхыдөө дулдыдана бшуу.

Е. БОРИСОВ,
экономическа эрдэмэй доктор, профессор.

«БАЙГАЛАЙ АЯЛГАНУУД-81»

Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерствын, гүрэнэй филармониин, республикын Композиторнуудай холбооной үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн «Байгалай аялганууд-81» гэһэн хүгжэмэй фестиваль мүнөөдэр эхилхэнь. Буряадай гүрэнэй филармониин симфоническа оркестрэй концертээр үдэшын 7 саг 30 минутада оперо болон баледэй академическэ театрай ордон соо фестиваль нээгдэхэ. Тиихэдэ П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин концертнэ зал соо Яхадай АССР-эй хатарай ансамбль ехэ концерт мүн лэ мүнөө үдэшэ харуулха.

Манай республика дотор хоёрдохёо үнгэргэгдэхээ байһан энэ фестиваль үргэн ехэ программатай юм. Яхадай АССР-эй хатарай ансамбльһаа гадна Красноярскын искусствын институдай багшанар болон бусад нүхэд энэ фестивальда хабаадаха байна. Жэшээнь, РСФСР-эй габьяата артист А. Тимофеев (тенор), бүхэсоюзна конкурсын лауреат В. Аверин (балалайка), Татарай АССР-эй габьяата артист, уласхоорондын конкурсын лауреат З. Шихмурзаева, баянист Е. Юрист, пианист В. Шварев гэгшэдэй уран бэлигтэй танилсахабди. Тиихэдэ манай республикын мэдээжэ артистнууд — СССР-эй арадай артист К. Базарсадаев, М. И. Глинкын нэрэмжэтэ конкурсын лауреат, Миланай Ла Скала театрай стажёр В. Бальжинимаев, мүн М. И. Глинкын нэрэмжэтэ һая үнгэрһэн конкурсын дипломантка Г. Шойдагбаева, Буряадай АССР-эй арадай артист Г. Эрдынеев, Буряадай АССР-эй габьяата артист Г. Багадаев болон бусад уран бэлигтэн хабаадаха. Симфоническа струнна квартедэй (Буряадай АССР-эй арадай артист М. Балдаев, Буряадай АССР-эй габьяата артистнууд В. Корпачёв, М. Голков, С. Окладников) концерт һонин байхаар хүлеэгдэнэ.

РСФСР-эй габьяата артист, республикын мэдээжэ композитор Ж. А. Батуев, Буряадай комсомолой шангай лауреат В. Усович, композитор Ю. Ирдынеев гэгшэдэй зохёолнууд фестивалиин программада оруулагданхай.

Һүүлэй үедэ бэшэгдэһэн хэдэн зохёолоороо фестивальда хабаадахаяа байһан Ю. ИРДЫНЕЕВТЭЙ манай корреспондент уулзажа хөөрэлдэһэн байна. Энэ хөөрэлдөөнь уншагшадай анхаралда дурадханабди.

* * *

Асуудал: «Байгалай аялганууд» гэжэ фестиваль манай городто хоёрдохёо үнгэргэгдэхэнь гээшэ ааб даа. Нёдондоной фестивальда Та хабаадаа һэн гүт?

Харюу: Хабаадаа һэнби. Нэгэ хэды дуун, фортепьяно дээрэ гүйсэдхэгдэхөөр зохёогдоһон пьесэ мэтын зохёолнуудаа дурадхаа һэм. Пьесээ өөрөө наадаһан байгааб. Нёдондонойхидол адляар. мүнөө жэлдэ промышленнэ предприятинууд дээрэ, һуралсалай эмхи зургаануудай аудиторинуудта ошожо, фестивальда хабаадагшад бэлиг шадабаряа харуулха байха. Асуудалһаатнай халин хэлэхэ болоо һаа, фестивалиин зорилго тушаа тогтохоор гэжэ һананаб. Нэгэдэхи зорилгонь хадаа, совет хүгжэмые олондо танил болгохо. Хоёрдохёор, нютагай композиторнуудай бэшэһэн зохёолнуудые олоной дунда нэбтэрүүлхэ. Гурбадахяар, алибаа инструмент дээрэ наададаг гү, али дууладаг артистнар өөһэд өөһэдынгөө уран бэлигые олондо харуулха ёһотой болоно.

Асуудал: Фестивалиин гол зорилго тухай хэлэбэ гээшэ бээт. Тиигээд иимэ фестиваль хэр зэргэ хэрэгтэйб гэхэ гү, али юрэдөө, саашадань ямараар эмхидхээ һаа, һайн бэ гэһэн һанамжаяа хэлэжэ үгыт?

Харюу: Хүгжэмэй искусствын иимэ фестиваль аргагүй хэрэгтэй гэжэ би һанаха байнаб. Һанаад үзыт даа. Нютагай композиторнууд бэшэһэн зохёолнуудаа хаана, хэндэ харуулхаяа даб гэһээр мэдэдэггүй байгаа гээшэ һаа, иимэ фестивалиин эмхидхэгдэхэдэ, тэдэнээ дурадхаха, олондо танюулха аргатай болохо байна бшуу. Хэрбээ иимэ фестиваль сохом болохо гэжэ мэдээд байгаа һаа, жэшээнь, би зохёожо эхилһэн хүгжэмөө заатагүй саг сооһь, найн шанартайгаар дүүргэхэ гэжэ оролдохо болоно, ха юмбиб. Бэшэһэн, найруулһан шэнэ зохёолоо олондо харуулха, танюулха гээшэмнай ехэ харюусалгатай хэрэг юм. Тиимэһээ фестивальда бэлдэхэдээ, хоёр дахин харюусалгатайгаар ажаллаха болоно бшуубди. Энэ хадаа нэгэдэхеэр. Хоёрдохёор, иимэ фестивальнуудай болоходо, мэдээжэ артистнуудһаа гадна, залуушуул олоороо хабаадажа, бэлиг шадабаряа харуулха аргатай байха, тиигэжэ шэнэ бэлигтэн тодорхо байна ха юм. Илангаяа нютагай артистнарта, гүйсэдхэгшэдтэ, хосрнуудта, оркестрнүүдтэ, дирижёрнуудта энэ хэлээшэмни хабаатай гэжэ һанагдана.

Һанамжаяа саашань үргэлжэлүүлбэл, иимэ байна. Иимэ фестивальда бэлдэхэдээ, тэрээн тухай үргэнөөр мэдээсэжэ, үшөөшье олон хабаадагшадые уриха байгаа. Жэшээнь, түбэй артистнууд, ондоошье городһоо уригдаһан нүхэд ерэжэ хабаадаа һаа, фестивалиин удхые һонин болгохо һэн. Нютагай хүгжэмшэдэй болон айлшадай хоорондо өөрсэ янзын мүрысөөн болохо байгаа бэшэ гү? Шагнагшадай бидэнэй наадые, дуулаһан дууе зэргэсүүлэн хараха аргатай байха һэн. Тиихэдэ энэ фестиваль имагтал город соогуур үнгэрнэ. Хүдөөгэй районуудай томонууд түбтэ, жэшээнь, Гусиноозёрск мэтын хотонуудта юундэ ошожо болохогүйб?

Мүнөө жэлэй фестиваль Улаан-Үдын концертын гол газарнуудаар үнгэрхэ. Жэшээнь, түгэсхэлэй концерт оперо болон баледэй академическэ театрай ордон соо болохоор харааалагданхай. Концертнэ зал соо хэдэн концерт болохо гэхэ мэтэ.

Асуудал: Юрий Ирдынеевич, фестивалиин ниитэ асуудалнууд тушаа тогтоод, өөрөө ямар зохёолнуудые дурадхаһанаа хэлэбэгүйлтэ?

Харюу: Мүнөө жэлдэ шэнэ зохёолнуудые дурадхаха һанаан бии. Һанааншье гэжэ даа, фестивалиин программада оруулагданхай зохёолнууд юм ааб даа. Георгий Дашабыловай үгөөр зохёогдоһон «Хэжэнгын вальс», Гарма-Доди Дамбаевай үгөөр бэшэгдэһэн «Үльдэргын вальс» дуулагдаха. Тиихэдэ украин поэт Микола Нагнибеда гэгшын үгөөр бүтээһэн «Партидаа» гэһэн дуун байха. Манай нютагай ород поэт Владимир Липатовай үгөөр «Комсомольская праздничная» гэһэн дуу зохёоһон хүм. Тэрэмни фестиваль дээрэ түрүүшынхиеэ гүйсэдхэгдэхэ. Хүгжэмэй инструментнүүд дээрэ гүйсэдхэгдэхөөр бэшэгдэһэн «Буряадай хатар», «Токката» гэһэн зохёолнууд байха. Тиихэдэ сонатымни али нэгэн хэһэг наадагдаха аабза.

Корреспондент: Һайн даа, Юрий Ирдынеевич, фестиваль дээрэ амжалта түйлахыетнай хүсэнэбди.

РСФСР-эй габьяата, Буряадай АССР-эй арадай артистка Клавдия Доржиевна Шулунова гансашье Буряадта бэшэ, харин Совет орон соогуураа, мүн хилын саанахи оронуудааршье ябажа, олондо мэдээжэ болонхой. Бэлигтэй дуушанай репертуарта элдэб арадай дуунууд элбэгээр ородог.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: К. Д. Шулунова.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

УНШАГТ... һонирхохо... байхат

ТИМУРАЙ ОРДОН ОЛДОБО

Дунда Азиин һурөөтэ... хилогшо Тимурай айлша... ложо буйһан Испаниин... сайд Рюи Гонзалес К... гэгшын XV зуун жэлдэ... һэн Самаркандһаа Ша... баз ородог харгые аян... шад олобо. Манай үе... эртэ урдын эдэ хото... асфальт хушалтатай д... харгы холбоо, хүүшаа... мынь мүнөө болотор у... мэдээсэлнүүд дотор ду... даг байгаа.

Аяншалагшад һөөг б... һаар бүрхөөгдэһэн доб... анхаралаа хандуулба. А... лаһаань тойрон гара... улаан хирпиисээр бари... ехэ барилгын эбдэрхэй... олоо.

Энэ хадаа хотын заха... Тахта-Карача гэжэ суута... дон байшоо. Испаниһаа... һэн айлшан 500 ... урда тээ иишэ уригдаһа... гаа бшуу. Узбекистанай... дүүдай түүхын, соёлой б... кусствын музейн научна... дэлмэрилэгшэд иимэ тобш... хэһэн байха юм. Тэдэ ... рай үеын аяга амһартын... дэлнүүдые, шабараар го... бүтээгдэһэн зүйлнүүдые ... һээ олобо.

Эртэ урдын харгы ... архитектурна хүшөөе һэ... жэ, туристическэ харгы ... оруулхаар хараалагданха...

ХҮДӨӨГЭЙ КУРАНТН...

Омско областиин Покр... тосхондо курантнуудай ... хонь соностобо. Колхозо... ёлой байшангай оройдо ... хогдон табигдаһан часа... сагые тоолон, дохёо ...

...

(АПН—ТАСС)

(Газетымнай удаадахи ... мер октябрийн 31-дэ гар...)

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

ХҮГЖЭМЭЙ ҺУРГУУЛИДА

Мүнөө Улаан-Үдэдэмнай хүгжэмэй 9 һургуули хүдэлжэ, багашуулые хүгжэмдэ дуратайгаар, гоё һайханай мэдэрэлтэйгээр хүмүүжүүлгэдэ бодото хубитаяа оруулалсажа байнхай. Хүгжэмэй нэгэдэхи һургуулида гол түлэб Советскэ районой һургуулинуудай һурагшад ябалсадаг. Пианино, скрипкэ, виолончель болон арадай инструментнүүд дээрэ наадажа, хоорто дуулажа һураха дуратай үхибүүд олон ааб даа. Мүн түрэлхидшье үри хүүгэдэйнгээ дүрбэн тэгшэ хүмүүжэнги байхын тула нилээд оролдодог гээшэ.

Агууехэ хүгжэмшэ Глинка «Хүгжэм — сэдьхэлэймни хубшэргэй» гэжэ хэлэһэн байдаг. Үнэхөөрөө хүгжэм, дуун гээшэмнай тэмсэл зоригжол, баяр жаргал, уй гашуудал тухай уянга аялгаараа үнэншэмэ гоёор хөөрэжэ үгэхэ шадалтай ха юм. Хүгжэмэй һургуулиин бэлэдхэлэй бүлэгһөө, нэгэдэхи классһаа эхилээд багашуулда энээн тухай ойлгуулагдадаг, анха түрүүшынхеэ ерэһэн һурагшадые заатагүй һонирхуулха зорилго табигдадаг. Мүнөө жэлшье дурсагдаһан һургуулиин 1-дэхи класста 70 үхибүүн һурана. Эдэнэрэй мэргэжэлээ шэлэхэдэнь туһалхаар оролдолго түрүүшын үдэрһөө гаргагдадаг. Түрэлхиин бэлигтэйшүүлынь, шадабаритайшуулынь һургуулиа дүүргэһэнэй удаа соёлой институдта, хүгжэмэй училищада багшанарай училищиин хүгжэмэй стделенидэ орожо һурахаар зууршалагдадаг. Композиторнууд В. А. Усович, Г. Ж. Батуева, багша В. К. Лазарева гэгшэд энэл һургуули дүүргэһэн намтартай. Эндэхи үнинэй, дүй дүршэл ехэтэй багшанар соохоо фортепьяно дээрэ һургадаг Т. Я. Захаровае, баян дээрэ наадхуулдаг И. П. Мордовскойе, Н. И. Грудининие нэрлэмээр. Тамара Яковлевна Захарова залуу багшанарые һурган хүмүүжүүлхэ асуудалда һаналаа ехээр табилсадаг, дүршэл ехэтэй методист юм. Олон лэ һурагшадынь саашадаа хүгжэмэй талаар һуралсалаа үргэлжэлүүлэ. Залуу мэргэжэлтэд соохоо багшанар О. В. Бард, С. Ц. Черных, Г. А. Садаева гэгшэд илангаяа ульһа залитайгаар үхибүүдтэй хүдэлдэг.

— Һургуулидамнай гансал бэлигтэй хүүгэд абтадаг бэшэ. Хүгжэмтэй танилсаха, дуулажа һураха эрмэлзэлтэйшүүл олон ха юм. Мүнөө сагта хүн бүхэн гоё һайханда мэдэрэлтэйгээр хүмүүжүүлэгдэхэ ёһотой,— гэжэ һургуулиин үнинэй багша, Буряадай АССР-эй габьяата артистка З. И. Семёнова хэлээ һэн.

Зоя Игнатьевна гушаад жэлэй туршада багашуулда хүгжэм заажа, наһанайнгаа амаралтада гараашье һаа, ажаллажа үргэлжэлһөөр. «Үхибүүдтэ дуратайб. Тэдэниие харагүй, тэдэнтэй хөөрэлдөөгүй һаа, ехэл уйтай даа».— гэжэ тэрэ мэдэрээ бэлэй. Анхандаа Улаан-Үдын хүгжэмэй училищиин искусствын техникум байхадань, һуралсалай энэ эмхиие дүүргэһэн, хуби заяагаа хүүгэдтэй, хүгжэмтэй холбоһон юм. Тэрэнэй олон шабинар мүнөө артистнууд, багшанар болоод, түрэл республикаһаа гадна оронойнгоо томо томо хотонуудта хүдэлнэ. Һая Новосибирск, Одессэ хотонуудһаа амаршалгын бэшэгүүд ерээ һэн. Мартадаггүйл даа һурагшаяа түрүүшынь һурагшад.

— Зай, Таня, гараа зүбөөр, уян нугархайгаар хүдэлгэе. Ниидэжэ ябаһан шубууе һанаая... Удаань һолонго зураһандал... Үшөө зураяа... Зүб, зүб, саашань «модо унагааяа», «гэр бария», «гэрэймнай хушалта алимб?»—гэжэ байгаад налгай уринаар үхибүүндэ хандахыень, тайлбарилан ойлгуулхыень шагнахада зохид даа.

Таня Агаева — зургаатайхан басаган, «Подснежник» гэһэн садта ябадаг. Мүнөө жэл хүгжэмэй һургуулиин бэлэдхэлэй бүлэгэй һурагша болоо юм. Чайковскиин, Глинкын хүгжэм Зоя Игнатьевна наадажа, ямар хүгжэмдэнь хатарха, ямартань дуулаха дуран хүрэнэб гэжэ Таниһаа асууна. Һурагшань торьдиһогүй харюусана. Удаань Таня фортепьянада һуужа, «Василёк» гэһэн дуунда таараха аялга бэдэрнэ.

—Бидэ ното заалганһаа эхилдэг бэшэбди. Дуунуудта һургаха үедөө тааруу аялгыень фортепьяно дээрэ олохыень дурадханабди. Үхибүүн бүхэнтэй ами амяарнь хэшээл үнгэргэнэбди,— гэжэ багшань хөөрэнэ.

Удаань ното тухай таабари таалган болоно: «Табан сэхэ шугамаар табилуулаал бишыханууд, мүнсэгэрхэнүүд...» гэжэ Таня хэлээд өөрөө тайлбарилыень үгэнэ: нотын стан. Фортепьянын дундахи регистр тухай баһал хөөрэлдэнэ.

«Василёк, василёк —
Минии дуратай сэсэгхэн»

гэһэн дуунай ирагуу аялгын зэдэлһэнэй удаа, «Пионер», «Радио», «Петушок» гэһэн дуунууд гүйсэдхэгдэбэ.

З. И. Семёнова бэлэдхэлэй бүлэгтэ ерэһэн үхибүүдые даажа абаад, 7-дохи класс хүрэтэрнь заадаг. Мүнөө 1-дэхи класста һурадаг тэрэнэй һурагшад Света Еремеева, Света Будаева гэгшэд фортепьяно дээрэ наадаха, дуунуудай аялгые хадуужа абаха талаар нилээд ойлгосотой болонхой. Эдэнэр хэшээлэйнгээ үедэ поэт Ивенсенэй үгэ дээрэ бэшэгдэһэн, композитор Красевай найруулан зохёоһон «Намар» гэһэн дууе гоё һайханаар уянгатуулаа бэлэй:

«Набшаһад унана, унана
Наартайгаар эрьелдэн
унана,

Улаан, шара набшаһад
Удаанаар эрьелдэн
ниидэнэ.

Галуу, нугаһад,
тохорюунууд
Халуун орон руу ниидэнэ,

һүүлшынь һүрэгэй
саашалхые
һонирхон бидэ харанабди».

Г. ТУРТУЕВА.

СЛЁТ ҮНГЭРБЭ

Һургуулиин дэргэдэхи лесничествэнүүдэй, байгаалиин эдир хамгаалагшадай 6-дахи республиканска слёт боложо үнгэрөө. Хориин районой Дээдэ-Тайлсын һургуулида үнгэргэгдэһэн энэ слёдой үедэ районуудай һургуулинуудта байгаали хамгаалха талаар хүдэлмэри нилээд эдэбхижүүлэгдээ гэжэ тэмдэглэгдэһэн байна.

Загарайн, Хэжэнгын районуудай һургуулиин дэргэдэхи лесничествэнүүд эгээл түрүүшынхеэ мүрысөөндэ илажа, түрүү һууринуудта гараба. Гурбан жэлэй саана байгуулагдаһан Кабанскын районой Бабушкин хотын дунда һургуулиин лесничествэ һайн үрэ дүнгүүдые түйлаа юм.

Слёдой хүдэлмэридэ районуудай 18 команда (179 һурагша) хабаадалсаа. Түрүүшын һуури Хориин районой байгаали хамгаалдаг эдиршүүл, хоёрдохи һуури Кабанскын, Загарайн, Улаан-Үдын районой эдиршүүд эзэлһэн байна. Гурбадахи һууринда Зэдын, Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй районуудай команданууд гаралсаа.

Ой модондо дуратайшуулай конкурсдо Загарайн районой Элхиин дунда һургуулиин һурагша Игорь Шокуров, эдир зоологуудай дундаһаа Хориин районой Тэгдын дунда һургуулиин һурагша Юрий Молоков түрүү һууринуудые эзэлһэн байна. Байгаали шэнжэлэгшэд соохоо Кабанскын районой Бабушкин хотын дунда һургуулиин Станислав Мазарчук, «Сэнхир патрулиин» гэшүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Улаан-Үдын районой Гильбэрын дунда һургуулиин Чингис Дамбаев, «Ногоон патрулиин» гэшүүдэй дундаһаа Мухар-Шэбэрэй һургуулиин һурагша Екатерина Накваснна, эдир ботанигуудай дундаһаа Бабушкин хотын дунда һургуулиин һурагша Светлана Зарубина гэгшэд илажа гараһан байна. Һурагшадай үйлэдбэриин бригадануудай харалгада Шэнэ Хэжэнгын дунда һургуулиин һурагша Елена Власова, эдир техникүүдэй дундаһаа Бэшүүрэй районой Потанинай дунда һургуулиин кружогойхид (хүтэлбэрилэгшэнь С. Н. Куршев) түрүү һуури эзэлбэ.

М. БУЛДАКОВ,
эдир натуралистнуудай республиканска станциин методист.

АЯНШАЛАГШАД АЙЛШАЛБА

Улаан-Үдэ хотодомнай Монголой Арадай Республикын бүлэг ажалшад гурбан үдэрэй туршада айлшалба. Уласхоорондын залуу аяншалагшадай «Спутник» гэжэ бюрогой зүгһөө оршуулагша В. Ц. Гунзынов амаршалгын үгэнүүдые хэлэһэн байна. Энэ бүлэгтэ хамтадаа 69 хүн ябалсана. 1980 ондо үнгэрэгдэһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр түрүү һуури эзэлжэ шалгараһан хүнүүд энэ бүлэгтэ оролсоно. Тэдэнэй дунда Монголой арадай революционно партиин XVIII съездын делегадууд Галбадрх, Эрдэнэмандал, Цэвэлмаа, Пайсамханд гэгшэд бии. Тиихэдэ аймагай хуралай 27 депутат, залуу 13 малшан энэ аяншалгада хабаадана.

Монгол айлшад Новосибирск, Москва орохо юм.

Б. ДОРЖИЕВА.

ДОНОРОЙ ДОЛООН ХОНОГ

Һайн дураараа шуһала тушаалгын долоон хоног район дотор эхилэнхэй. Энэ хэмжээ ябуулгын эхилхын урда хүн зоной дунда бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа: лекцинүүд уншагдаа, санбюллетеньнүүд гаргагдаа, хөөрэлдөөнүүд үнгэрэгдөө.

«Путь Ленина», «Знамя Ленина» гэжэ колхозуудта, «Эрдэм» совхоздо донорой үдэр эмхитэйгээр үнгэрэгдөө. Һайндэрэй оршон байдал тогтоогдожо, хүгжэм зэдэлээ. Һайн дураараа шуһаяа тушаагшад хүргэн машинаар асарагдаа, автолавка хүдэлөө. «Эрдэм» совхозой донорско пунктда хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэ Ольга Матвеева, хүдэлмэрилэгшэ Пётр Брылев эгээл түрүүлэн ерээ. Олонхинь шуһаяа оло дахин тушааһан хүнүүд юм. Жэшээлхэдэ, хүдэлмэрилэгшэ А. М. Брылев 8-дахяа, хүүгэдэй садые даагша Г. М. Михайлова 13-дахяа, жолоошон В. П. Варфоломеев 12-дохёо, барилгашан В. Е. Горобец 7-дохёо шуһаяа үгэһэн байна.

Хушуун-Үзүүрэй донорой пунктда 128 хүн шуһаяа тушаагаа. Тэдэнэй дундаһаа «Знамя Ленина» колхозой хүдэлмэришэд Б. Н. Аюржанаев, Б. Б. Дашиев, Н. С. Батомункуев гэгшэд эгээл түрүүлэн шуһаяа тушаагаа.

Донорой долоон хоногой эмхитэйгээр үнгэрхэ ушар хадаа гансашье шуһала тушаагшадай оролдолго, үүсхэлһээ бэшэ, мүн медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй, донорой соведэй, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зоохиноо сэхэ дулдыдаха хэрэг мүн.

В. ШИРДАРМАЕВ
Мухар-Шэбэрэй район.

СПОРТ

ДОБТОЛБОЛ—ИЛАХАШ

Эдиршүүлэй дунда самбо барилдаагаар Улаан-Үдэ хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө нээмэл мүрысөөн ЛВРЗ-гэй спортклубай зал соо болобо. «Локомотив», «Спартак» бүлгэмүүдэй, түмэр замай техникумэй, Хяагтын-Адагай, Хойто-Мүйын, Бабушкин хотын суглуулагдамал командануудай 150 гаран эдир самбист энээндэ хабаадажа, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлһэн байха юм.

Мүрысөөн наһанай хоёр бүлэгөөр үнгэргэгдөө. Бага наһанай бүлэгтэ локомотив-вагон заһабарилгын заводой спортклубай эдир самбистнууд илангаяа һайн һорилго бэлэдхэлтэй байжа, бүхы шахуу шэгнүүрнүүдтэ илажа гараба. С. Зайцев, Ю. Русецкий, А. Рахманин, М. Тукманов, О. Шубаров, З. Дашиев, Н. Бутт, Т. Санжиев, В. Хохолов, Ю. Маметьев (бултадаа ЛВРЗ-гэй спортклубһаа), А. Давыдов (Хяагтын-Адаг) гэгшэд илажа, Улаан-Үдэ хотын чемпионууд болоһон байна. Хяагтын-Адагай табадахи классай һурагша Толя Давыдов, 13-дахи һургуулиин һурагша Зоригто Дашиев, 14-дэхи һургуулиин 8-дахи классай һурагша Түмэн Санжиев гэгшэд илангаяа гоё һайхан арга дүрэтэй, шандааһа шангатай байһанаа харуулжа, түрүү һуури эзэлбэ.

Аха наһанай эдиршүүлэй бүлэгтэ зарим шэгнүүрнүүдтэ тэнсүү шанга тэмсэл боложо, сугларагшадые һонирхуулһан байха юм. Энэньшье гайхалтай бэшэ. Ушарынь юуб гэхэдэ, манай республикын самбистнууд һүүлэй жэлнүүдтэ ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ хабаадалсажа, мэргэжэл шадабаряа мүлидэг, дээшэлүүлдэг болонхой.

52 килограмм. Эндэ 13 эдир хүбүүд хибэс дээрэ гаража туралдаа. ЛВРЗ-гэй спортклубай түлөөлэгшэд А. Данжуров, Н. Самойленко, Н. Кузаков гэгшэд түрүү һууринуудые эзэлбэ. Удаадахи шэгнүүртэ түгэсхэлэй уулзалгада А. Мохосоев («Спартак»), А. Логинов («Локомотив») гэгшэд туралдаһан байна. Республикын чемпион, Шэтын областиин Краснокаменск хотодо болоһон бүхэсоюзна мүрысөөндэ илалта түйлаһан Александр Логинов гоё һайхан арга дүрэ хэрэглэжэ, минутаһаа халта үлүү саг соо илажа гараһан байна.

Нэгэдэхи разрядтай самбист Олег Дульцев Александр Васильевтай барилдахадаа, эршэмтэйгээр добтолжо, 12:0 тоотойгоор шүүбэ.

Александр Перебоев зоныг мүрысөөндэ бронзо медаляар шагнагдаһан, РСФСР-эй чемпионадай түгэсхэлэй наадаанда хоёр удаа хабаадаһан хүн юм. Эгээл нимэһээ 65 килограммай шэгнүүртэ тэрэнэй илажа гараха байһанда хэншье этигэжэ ядаагүй байха. Тэрэ бүхы уулзалгануудтаа бэлэхэнээр илалта түйлажа, республикын ниислэл хотын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө. Пичугов, Дабаев гэгшэд удаадахи һууринуудта гараба.

70 килограммай шэгнүүртэ 2-дохи һуури эзэлхын түлөө һонирхолтой, шанга тэмсэл болобо. Түрүүшээр 0:8 тоотойгоор шүүгдэжэ ябабашье Юрий Урзанов, эршэмтэйгээр добтолжо, Е. Патласовые хүсөөд, 1 очкогоор урдань ороһон байгаа. Нигэкэ илажа гараха аргатай болошо байбашье гэмтэжэ, гурбадахи һуурида түригдэшэбэ. Эндэ Максим Патрушев («Спартак») чемпион болоо.

Эгээл хүндэ шэгнүүртэ Вадим Шаракшинов («Спартак»), Сергей Шопов («Локомотив») гэгшэд түгэсхэлэй мүрысөөндэ хибэс дээрэ туралдажа, илалта түйлаха хүсэл эрмэлзэлтэй байһанаа харуулбад. 85 килограммай шэгнүүртэй В. Шаракшинов нүгөөдэһөө 14 килограммаар хүнгэн байгаа. Гэбэшье республикын чемпион, Рыбинск хотодо болоһон һурагшадай спартакиададa мүнгэн медаляар шагнагдаһан В. Шаракшинов 13:11 тоотойгоор шүүжэ гараа.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр аха наһанай бүлэгтэ ЛВРЗ-гэй спортклубай суглуулагдамал команда (ахалагша тренерынь В. Ножиков) илажа, Улаан-Үдэ хотын чемпионууд болоо. «Спартагай» (ахалагша тренерынь С. Шатаев), Хяагтын-Адагай (тренерынь А. Мункуев) эдир самбистнууд удаадахи һууринуудые эзэлбэ.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Эхэ оронной эдир залуушуулда — һайндэрэй амаршалга» — материалнуудай суглуулбари. «Кремльдэ хөөрэлдөөнүүд болобо», «Хани барисаанай оршон байдалда» — ТАСС-ай материал. «Түрүүшын түргэн поезд» — БАМ-дахи Ленэ —Кунерма гэһэн түмэр харгын ашаглалгада тушаагдаһан тухай репортаж. (Үргэлжэлэлынь 3-дахи хуудаһанда).

Хоёрдохи хуудаһанда. «Марксистско-ленинскэ һуралсал» — материалнуудай суглуулбари. «Капитальна барилга: январь—сентябрь» экономическа шэнжэлэл. «Сабшалан тухай түхэреэн жэл соо» — П. Лазаревай статья.

Гурбадахи хуудаһанда. «Хушэгын нээгдэхэдэ» — Буряадай ород драмын театрай 58-дахи сезоной нээлтэдэ зорюулагдаһан статья. «Түрүүшын түргэн поезд» (Түгэсхэл. Эхинииинь 1-дэхи хуудаһанда). «Россин бата алхамууд» — РСФСР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл. Социалис оронуудта. Хилын саанаһаа телетайпаар абтаһан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Шэнэ һонин» — республикын нютаг нютагуудһаа абтаһан мэдээсэлнүүд. «Ажаһуудаг городнай» — Улаан-Үдэ хотые болбосон түхэлтэй болгохо тухай асуудалнуудаар хөөрэлдөөн. Спортын һонин.

САГАЙ УЛАРИЛ

МҮНӨӨДЭР республика доторнай үүлэтэйшэг байха, олонхи районуудта саг зуура саһан орохо, һулаханаар бордоһолхо. Баруун-хойноһоо секундын 9—11 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Байгал шадар һалхин секундын 20 метр хүрэтэр шангадаха. 0—5, зарим районуудта 10 градус хүрэтэр хүйтэрхэ.

УЛААН-ҮДЭДЭ үүлэтэй байха, байд гээд багаханаар саһан орохо, һулахханаар бордоһолхо. Баруун-хойноһоо секундын 9—11 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. 3—5 градус хүйтэн болохо.

ОКТЯБРИИН 30—31-нэй үдэрнүүдтэ сэлмэжэ, бүрхэжэ байха, зарим газарта багаханаар саһан орохоор хүлеэгдэнэ.

СЭНХИР ЭКРАН

КОМСОМОЛОЙ МҮНДЭЛҺЭН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 9.00 — «Время» 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Американская трагедия»—телевизионно олон серитэй уран һайханай фильм. «Иллюзия» — хоёрдохи сери. 11.15—«Киногоор аяншалагшадай клуб». 12.20—«Корабельная сторона»—телевизионно баримтата фильм. 12.50—Шэнэ һонин. (12.55 час хүрэтэр). 15.10—Дамжуулгын программа. 15.15—Шэнэ һонин. 15.35—Залуушуул тухай баримтата фильмүүдэй программа. 16.35—Камерна хүгжэмэй концерт.

Улаан-Үдэ. 17.00—«Байгал»—мэдээсэлэй программа. 17.30—«Депутадуудай ажал хэрэгүүд, анхарал оролдолгонууд» гэһэн дамжуулга.

Орбита. 18.00 — «Орленск» гэжэ телестудиин концертнэ зал. 18.45—«Олон түмэнэй Ленинскэ университет». 19.15—«Зураг бүхэндэнь — нэран!».

Улаан-Үдэ. 19.30 — Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар).

Орбита. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00—«Холо, сэрын дуун».20.45 — «Американская трагедия» — телевизионно олон серитэй уран һайханай фильм. «Страсти» — гурбадахи сери. 22.00 — «Время». 22.35 — Комсомолой мүндэлһэн үдэртэ. Залуушуулай адресууд. 23.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — «Манай саад». 13.55 — Н. Г. Чернышевский. «Юу хэхэб?» 9-дэхи класс. 14.00—«Музыкальное дерево» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 14.20 — «Н. Асеевэй уран шүлэг». 15.00 — «Экран — багшада». И. С. Тургенев. «Бежинэй нуга». 6-дахи класс. 16.30 — «Нападение на тайную полицию»— уран һайханай фильм.

Орбита. 17.00 — «Техническэ мэргэжэлэй училищида ямар мэргэжэл шудалжа болохоб?». «Кузбассай шахтерой халаан». 17.30 — «Шатарай һургуули».

Улаан-Үдэ. 18.00 — Үхибүүдтэ зорюулагдаһан мультфильмнүүд. 18.50 — Гүрэнэй ород драмын театрай шэнэ сезон нээлгэдэ.

Орбита. 19.30 — 19.45 — Забһарлалга.

Улаан-Үдэ. 19.45 — Соносхолнууд.

Орбита. 20.00 — «Сказка о Туле» — телевизионно баримтата фильм. 20.50 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». «Валя абгай хөөрэнэ...» 21.05 — СССР-эй арадай артистка И. Богачева дуулаха. 22.00 — «Время». 22.35 — «Первая девушка»—уран һайханай фильм. 23.40 — «Песни над Днепром» — фильм-концерт. 00.05 — Футболоор СССР-эй чемпионат. 1-дэхи лигэ. «Локомотив» — «Заря» (Ворошиловград).

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2 68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52 секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56 23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64 36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21 информации—2-34-05, перевод—2 54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2 57-63 фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2 65-54.

Республиканская типография государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-01777. Заказ № 249. Индекс